

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXIX. évfolyam

1. szám

Komárom, 2018. január

Ára 35 cent

A SZERETET KOCKÁZATA

„Szivárványívemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, melyet én a világgal kötök” (1Móz 9,13).

Biztosan sokan ismerik a *Hegedűs a háztetőn* című zenés filmet. Van benne egy jelenet, mikor a falusi zsidó közösségbe megérkezik a nyomtatott újság, és rossz hírt tartalmaz. A lakosok a rabbihoz rohannak. Az idős rabbi azt mondja, hogy őneki nincs szüksége újságra, mert ha tragikus eseményről akar értesülni, elolvassa inkább a Bibliában az özönvíz történetét. A tréfát félretéve, valóban nagyon sok borzalmas eseményt leíró történet van a Szentírásban. Pusztulás, háborúk, gyilkosságok, tragédiák sorozata található benne. Sokan fel is teszik a kérdést: ez az Isten szava? Ennyi baj láttán hogyan beszélhetünk arról az Istenről, aki szereti az embert? Ez a kérdésvetítés eleve hamis. A teremtéstörténetben ugyanis az olvasható, hogy az Isten szabad akaratot adott az embernek. Mi nem beprogramozott gépek vagyunk, hanem szabad döntésünk alapján választhatjuk a jót, vagy dönthetünk a rossz mellett. A döntéseinknek azonban következményei vannak, és azokat magunknak kell viselnünk.

Noé idejében a bűn úgy megsokasodott, hogy ennek „eredménye” az özönvíz lett. Az Isten viszont meg akarta menteni azt, amit teremtett, és Noé által és segítségével mindez meg is történt. A fenti Ige pedig annak a szövetségnek egy része, melyet Isten kötött a világgal.

A szerződés mindig a jövőre vonatkozik. Amikor két fél szerződést köt, abban a jövőre nézve megfogalmazott utalások vannak. Igénk sajátossága, hogy ennél a szövetségnél nem két fél szerződik, hanem ebben csak maga az Isten tesz ígéretet. Itt a szuverén Isten tesz egyoldalú ígéretet az egész emberiség számára. Ez talán azt jelenti, hogy az ember ezután azt cselekszik, amit akar? Hogy bármit megtehet, az Isten büntetése nem következik be? Azt jelentené ez, hogy következ-

mények nélkülivé vált a világ? Nem! Nem ezt jelenti. Az embernek továbbra is számolnia kell tette hatásaival. De a feltétel nélküli isteni szeretet azonban végig ott van az emberrel.

Ahhoz hasonlítható ez a helyzet, mint amikor az édesanya a jogosan elítélt és börtönben levő fiát látogatja meg. Tudja, hogy bűnös, tudja, hogy megérdemelte a büntetést, de mégis szeretettel látogatja meg minden egyes találkozási lehetőségénél.

Az Újszövetségben ez a helyzet a tékozló fiú példázatánál jelenik meg talán a legbeszédesebben. Sokan vannak, akik a példázat címét inkább átírnák, mert ez a tékozló fiú mellett a szerető atyáról is szól. Az atya szereti a távolban önpusztító életet élő fiát, és hazavárja. Amikor megjön a fiú, legbecesebb vendégként fogadja, és ünnepi lakomát szervez az örömteli esemény kapcsán. Az Isten függetlenül attól, hogy milyenek

vagyunk, mit teszünk, hogyan élünk, szeret minket, és vállalja az egyoldalú ígéret kockázatát. Mert azt be kell látnunk, hogy az egyoldalú szövetségnek mindig van kockázata. De Urunk ezt a döntést magára veszi, és mindezt annak a reményében teszi, hogy mi, emberek, észreveszünk a Krisztus által megnyitott kaput, mely arra vár, hogy belépünk rajta az atyai házba.

Aszivárványívben ritkán gyönyörködhetünk. A

látvány képe azonban ott van mindannyiunk emlékezetében. Az előttünk álló évben legyen a szívünkben annak a tudata, hogy a mi szerető Atyánk végérvényesen elkötelezte magát mellettünk. Keressük a mennyei otthon kapuját, közeledjünk felé, hogy életünk az Isten gondviselése és kegyelme által hazataláljon abba a békességbe, melyet csak ő tud adni minden ember számára.

Géresi Róbert

Szikszaí Béni MELLÉD ÁLLOK, URAM

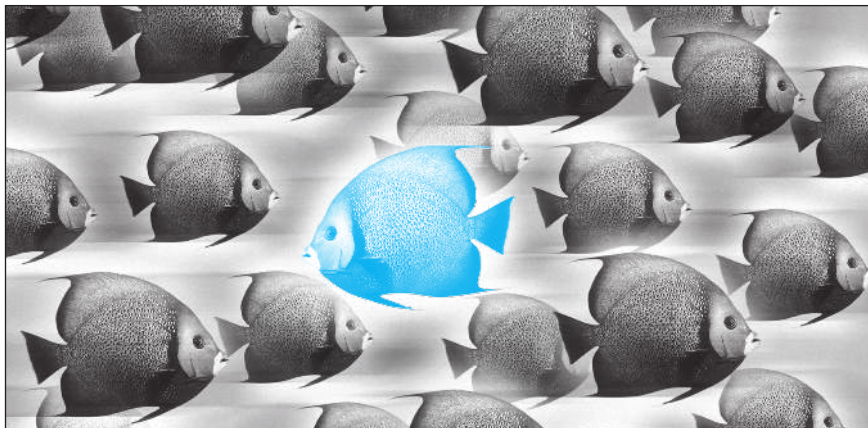
*Melléd állok, Uram,
Magamban nem állhatok.
Jó uton nem járhatok,
Célba csak Veled érkezem,
Ha mindig Tőled kérdezem,
Mit kell tennem, hova kell mennem,
Szóljak, vagy légyek csendben.
Benne a rendben csak úgy lehetek,
Dicsőségedre csak úgy tehetek,
ha végig melletted maradok.
Roskadok vagy sasszárnyra kelek
Sírok vagy énekelek,
Győztes csak melletted leszek.*

FORDÍTÓ

Metanoia. Magyarul azt jelenti: megtérés

A Biblia eredeti, görög szövegéből a *metanoia* jelentése: az emberi értelem, az emberi gondolkodás olyan megváltozása, mintha száznyolcvanfokos hátraarcot csinálna, mégpedig minden esetben a

(Róma 2,4). Ugyanez a kérdés szól mindannyiunkhoz, és kinek-kinek erre válaszolnia kell. Ha az életemet Krisztusban akarom élni, be kell látnom, hogy ez a földi élet célt tévesztett élet.

rossztól a jobb felé fordulva. A megtérő embernek az erkölcsi felfogása, életmódja, magatartása teljes mértékben megváltozik. Ezek a Krisztusban való hit első lépései.

A mi Urunk, Jézus Krisztus ezzel a felszólítással kezdi meg szolgálatát itt a földön: „Térjetelek meg, mert elközelített a mennyek országa!” (Mt 4,17). Ő ezzel a felszólításával nem fenyegetni akarja a tőle messze eltávolított embert, hanem éppen ellenkezőleg: szeretetével keresi az embert, mert Ő maga a szeretet. Pál apostol ezt a szeretetet érezte meg életében, és ezt azonnal közli a római gyülekezettel. Megkérdezi tőlük: „megveted jóságának, elnézésének és türelmének gazdagságát, és nem veszed tudomásul, hogy téged Isten jósága megtérésre ösztönöz?”

Sok öreg ember között élek és hallok gyötrődéseiket, szavaik jelzik, hogy lassan depresszióba jutnak, úgy érzik, hogy egész életük célját vesztette. A hírközlők mondják, hogy hány fiatal az életét azért veszti el, mert nem látja élete célját. Tulajdonképpen a bűn ilyen céltévesztés. Mert az életünknek nem az a rendeltetése, hogy célvesztetten csavarogjunk, hanem hogy biztos cél felé vándoroljunk. A megtérés (metanoia) mutatja számunkra az igazi célt: Jézus Krisztus! „Mert úgy szeretted Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16).

Egy amerikai tudós a harmincas éveken a Szentföldön tanulmányozta a Szentföld faunáját és flóráját, azaz a növény- és állatvilágát. Egy nap leült a Jordán deltá-

Az ÚR színe előtt

Ó, mindenenek tudó és a jövődöket úgy, mint a jelenvalókat jól látó szent Isten! Szenteld meg e beállott esztendőt minden részeivel, mind énnekem, mind azoknak, akik örök választásod szerint tieid. Ne engedjed, én édes jó Istenem, hogy ezen esztendő minékünk bűnnek és bánatnak gyötrelmes fájdalokkal teljes esztendeje legyen, hanem hadd legyen az a tebened való örömmel esztendeje. Áldd meg, Úr Isten, ez esztendőt kedves áldásaidal, hogy lehessen mindenenek alkalmuk hálaadásra és a Te szent nevednek felmagasztalására. Uram, áldj meg engemet is lelki-testi áldásaidal; áldj meg mindenenekfelett tehozzád való igaz szeretettel, tebened vetett erős reménységgel, erős hittel, hozzád ragaszkodó indulattal, békességes tűrésnek lelkével s ha úgy dicsőséges fel-ségednek, s nékem üdvösséges, egészséggel is. Oltalmaz meg ezekkel ellenkező dolgoktól, mindenenekfelett bűnbe való eséstől és abban gyönyörködéstől, ami a hitetleneknek és a téged nem félőknek címerük: hadd láthassák mások is, hogy én az Úrtól megáldott és megszentelt vagyok mind ez esztendőben, s mind pedig egész életemben az én megoszlatásomig. Ámen és úgy legyen.

Árva Bethlen Kata

jánál, ahol a folyó a Holt-tengerbe ömlik be. Nézte-nézte, de a víz felszínén semmit nem látott. Hanem egyszer csak észrevette, hogy a víz felszíne alatt milyen rettenetes és kíméletlen harc folyik. Az történik ugyanis, hogy a Jordán vízsodrása magával sodor egy csomó halat. Nagyokat, kicsinyeket egyaránt. Amikor a halak észreveszik a Jordán édes vizének és a Holt-tenger kegyetlen sós vizének a keveredését, azonnal visszafelé úsznak a Jordán folyó felé. Talán az életösztön viszi őket arra, hogy amikor szájukban keveredik a víz, azonnal visszafelé ússzanak a Jordán folyó felé, mert érzik, hogy számukra az egyetlen halált, ha a sós vízben maradnának. A tudós figyelte ezt a kíméletlen harcot, amikor a halak sokasága visszafelé próbált úszni, azaz szembe úsztak az árral és menekültek vissza a Jordán folyóba. Némelyiknek sikerül, a legtöbbnek azonban nem. A tudós életünk nagy törvényét látta meg ebben: ez a metanoia!

Gyüre Zoltán

Ismét beléptünk egy új esztendőbe, tele jókívánságokkal, fogadalmakkal, ígéretekkel. Kívánunk sok szerencsét, jó egészséget és sok boldogságot egymásnak. A Biblia több helyen ír róla, hogy ki, vagy mi a boldogság. A hegyi beszédben például boldognak mondja a lelki szegényeket, azokat, akik sírnak, a szelídeket, azokat, akik szomjazzák az igazságot és a tiszta szívűeket is. Az ige ezzel arra int, hogy mennyi minden van az életünkben, amiért boldognak kellene lennünk. Sok-sok érték, kincs, amivel Isten megajándékozott és boldogok lehetnénk. Mégis aggódunk, hogy mit hoz az új év, hogy milyen áremelések lesznek, mi fog drágul, hogy milyen nehézségeket, próbákat kapunk. Isten arra biztat ebben az új évben is, hogy: „*Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg*” (Ézs 43,1b–2). Van-e okunk hát félni vagy aggódni az év elején – legyünk bárhol is a világban –, ha ilyen felleges, csodálatos Istenünk van, akire hittel, nyugodtan rábízhatjuk magunkat?!

Gondolom, nincs a világon olyan ember, aki ne vágya a boldogságra. De mi a boldogság? Ez minden ember életében mást és mást jelent. Minden embert más valami boldogít.

A zsoltáros így kezdi az első zsoltárt: „*Boldog ember az, aki nem jár a bűnösök tanácsa szerint, nem áll a vétkesek útjára, és nem ül a csúfolódók székére*” (Zsolt 1). Ez egy olyan kemény ige, ami tükröképet állít elénk, melyben, ha meglátjuk önmagunkat, keményen fedd, tisztogat, rámutat gyengeségeinkre. Gyakran beleesünk abba a hibába, hogy mi is beülünk a csúfolódók székébe, mivel sokkal könnyebb valakit rágalmazni, mint mellé állni. Hamarabb meglátjuk a másik hibáit, mint a magunkét, de: „*Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknek*” (Jk 1,12). A „kísértés idején” talán kinevetjük a másikat, megalázzuk, rágalmazzuk őt, vagy „csak” annyit teszünk, hogy továbbadjuk a pletykát, ahelyett, hogy leállítanánk azt. Pedig mit ígér Isten annak, aki a kísértés idején kitart? Koronát.

Jób barátai is besétáltak ebbe a csapdába. Isten azt mondja Jóbról: „*Nincs hozzá fogható a földön: feddhetetlen és becsületes ember, féli az Istent, és kerüli a*

rosszat” (Jób 1,8b). Az egész Bibliában nem olvasunk ilyen bizonyítványt senkiről. Mit tesznek mégis a barátai? Vádolják, keresik a hibáit, bűneit. „*Hogy lehetne igaz a halandó Isten előtt, hogyan lehetne tiszta, ki asszonytól született?*” (Jób 25,4). Ők is szívesen beültek a csúfolódók székébe, anélkül, hogy ismerték volna az előzményeket. „*De ha valaki beszédében nem vétkezik, az tökéletes ember, meg tudja fékezni az egész testét*” (Jk 3,2b). Nem inkább oda kellene menni, megölelni, vigaszt nyújtani, imádkozni érte/vele? Néha talán az is elég lenne, ha a másikat „csak” meghallgatnánk, ha tudnánk kinek elsírni fájdalmát, bánatát. Elég lenne csendben ülni és vele érezni.

Szeretnék mindenkit arra biztatni, hogy ebben az új évben imádkozzék ki-ki azért, hogy „lássak, Uram”. Hogy meglássam, hogy ki az, akit felemelhetek, akit

Ne ülünk a csúfolódók székébe, hanem gyönyörködünk az Úr törvényében. Ha valaki tőled várja a segítséget, ne nézd, hogy mi a bűne, milyen mélyre csúszott, hanem úgy nézz rá, hogy Jézus érte is szenvedett a kereszten és neki is szüksége van a kegyelemre, amit te már megkaptál (1Pt 2,9). Ha nem tetted eddig, akkor kezdj el imádkozni most! Beszéljess Istennel, hogy személyes kapcsolat legyen veled. Isten sok mindent megtesz értünk, tud rólunk mindent, de elvárja, hogy imával Hozzá meneküljünk. Ne tőle, előle – hanem hozzá. Így tudunk majd ebben az új évben is hitben erősnek és boldognak maradni. Isten nem terhel senkit erő felett, biztos lehetsz a szeretetében, gondoskodásában, védelmében és hogy Ő vezet majd szüntelen. Szeretete napra megújul, tehát ebben az új évben is bízd Rá magad

meghallgathatok, akinek egy pohár vizet adhatok, vagy egy szót, mely sebeket kötöz – talán életet ment. Így lehetünk Isten hasznos eszközei és árasztathatjuk az Ő jó illatát. Megmutathatunk valamit abból a tengernyi szeretetből, mellyel Isten naponként elhalmoz minket.

bátran, ne akarj állandó rettegésben élni. A boldogságot nem veheted meg, de megkaphatod, ha a megfelelő helyen keresed, mert „*pajzs és páncél a hűsége*” (Zsolt 91,4b).

Istentől megáldott boldog új évet!

Varjassi Ibolya

Keresztyén „horoszkóp” – csak komolyan hívőknek!

Bak

(december 22. – január 20.)

Néha megkötözöttnek érzed magad, és túlságosan függsz másoktól? Ne az asztrológusok véleménye irányítsa döntéseidet! Vedd kézbe a saját életedet! Légy bátor és dönts, még ha fennáll is a hibázás veszélye! Isten szeret és figyelemmel kísér téged.

Vízöntő

(január 21. – február 19.)

„*A majdnak rendesen nem a vége*” – tartja a közmondás. Ne halogass tovább, nézz szembe a problémáiddal! Keress egy élettapasztalattal rendelkező embert, beszélj vele nyíltan! Egy-két dolog biztosan tisztázódni fog. A horoszkópot pedig felejtse el, úgysem találsz benne segítséget!

A Római Birodalomban január elseje már Krisztus előtt is az újesztendő napja volt, és az maradt később is az akkori világ nagy részében. Az ünnepléssel többnyire együtt járt a karneváli vigasság is – a római Janus tiszteletére rendeztek ilyen vigasságokat, akiről azt tartották, hogy ő a kezdetek istene, róla, a kétarcú istenségről nevezték el az év első hónapját is. Az egyház különböző módszerekkel próbált véget vetni ennek a lármás-zajos ünneplésnek.

A középkorban például december 25-ét tette meg az új év kezdetének. A karácsony és az újév szoros kapcsolatáról a régi karácsonyi énekek egy-egy mondata árulkodik: „a pásztorok Betlehembe mentek, / az újév a küszöbön állt.” Ez a szoros kapcsolat Luther előtt sem volt ismeretlen: karácsonyi gyermekdalában így szólnak az angyalok karácsony éjszakáján: „mindnyájunknak / legyen boldog újéve Jézus nevében”.

Mivel azonban a január 1-jei újév ünneplést nem lehetett végleg eltörölni, mit volt mit tenni, az egyház arra figyelmeztette híveit, hogy hagyjanak fel a világi kicsapongásokkal, és tartsanak böjtöt. Erre intette Augustinus is a gyülekezetet: „Hagyjátok csak őket, hadd adjanak egymásnak újévi ajándékokat, ti azonban alamizsnát adjatok. Ők a világ dolgait művelik, ti azonban a Szentírás szavait olvassátok... Ők megszegeznek, ti azonban böjtöljétek”.

vet adták neki” (Lk 2,21). Január elseje tehát a „névadás és az Úr körülmetélésének a napja” lett.

Az év fordulójának világi ünnepét azonban a keresztyének is megtartották – a többség mindenképpen. A január elsejei istentiszteleten nyilván eszükbe jutott, hogy most van az újév napja is. Úgy tűnik, nem volt nehéz kapcsolatot találni a Jézus névadása és az újévi ünnep között: ahogy Luther angyalai is karácsony éjszakáján, úgy a hívek is boldog új évet kívántak egymásnak a Názáreti Jézus nevének segítségül hívásával – „ez évben is legyünk hűséggel iránta”.

Helyenként bevezették az óév esti istentiszteletet is. Noha az óév ünnepének nincs bibliai alapja, lelkigondozói szempontból jól meg lehet indokolni: ez az este kiváló alkalom arra, hogy az ember az elmúlt év eseményeire gondoljon, és hogy megemlékezék az elhunytakról, meg arra is, hogy előre tekintsen a küszöbön álló évre, megfogalmazza vágyait és elképzeléseit, és Isten segítségével folyamodjék.

A háromkirályok ünnepe

A háromkirályok ünnepének a hivatalos neve *epifánia*: Krisztus „megjelenésének” az emléknapja. Az ünnep eredetileg egy egyiptomi ünnep volt, keletkezését tekintve korábbi a karácsonynál, Keleten igen ha-

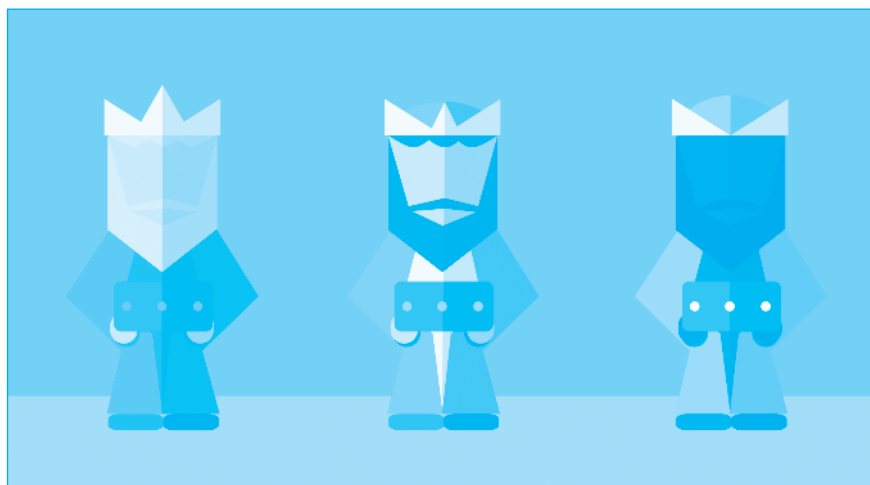
neplésében is. Nyugat a karácsonyi történet ember oldalát hangsúlyozza, a földi kezdet alacsonyosságát, amely már eleve ráirányítja a figyelmet Krisztus későbbi megaláztatására, a szenvedés és vétek motívumára. Keleten viszont minden az epifánia körül forog, a megjelenés, Krisztus istenségének nyilvános megmutatkozása körül. Itt az epifánia teljesen beárnyékolja a karácsonyt.

Kezdetben az epifánia Jézus eljövételének és megkeresztelésének az ünnepe volt. A görögkeleti egyházak a kettő kapcsolatát mindig megőrizték: pompás szertartás keretében emlékeztek meg Krisztus megjelenéséről és a Jordánban való megkeresztelkedéséről. Istensége ekkor mutatkozott meg maradéktalanul: megkeresztelkedett és akkor „megnyílt a menny” és ez hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm” (Mt 3,17).

Nyugaton Krisztus születéséről már december 25-én megemlékeznek. Január 6-án (vagy a legközelebbi vasárnapon) pedig azt az evangéliumi történetet olvassák, amely kimaradt a sorból: a napkeleti bölcsek történetét Máté szerint. A bölcsek azért tették meg a nagy utat, hogy hódoljanak a királyi gyermek előtt (Mt 2,1–12).

Jézus megkeresztelése a következő (az epifánia utáni első) vasárnap központi eseménye. A következő vasárnapon (az epifánia utáni másodikon) szokás szerint egy másik történet hangzik el Jézus „dicsőségének” megnyilvánulásáról: a kánai menyegző története (Jn 2,2–11). Amikor a harmadik napon menyegző volt Kánában és elfogyott a bor, Jézus a vizet borra változtatta. A násznagy, nem tudva, honnan van a bor, így szólt a vőlegényhez: „Minden ember a jó bort adja fel először, és amikor megittasodtak, akkor a silányabbat: te pedig ekkorra tartogattad a jó bort.” Ezt tette Jézus első jelként, kerekíti le a történetet az evangélium, így jelentette ki dicsőségét. Ezek után, legalábbis az evangéliumok szerint, Jézus a nyilvánosság elé lép. Galileai vándorlásai alatt, mely legfeljebb három évig tartott, az a vélemény alakult ki róla, hogy ő prófétai lelkületű igehirdető, tanító, csodatevő, követői pedig valószínűleg már akkor azt vallották róla, hogy ő a Messiás. De az evangéliumi történetekből viszonylag kevés hangozhat el azokon a vasárnapokon, amelyek az egyházi évek még ehhez az időszakához tartoznak: csak néhány vasárnap van még addig – legkevesebb kettő és legtöbb hét –, amíg a negyvennapos időszak kezdetét veszi a húsvéti ünnepek kör.

Marius van Leeuwen írása alapján fel dolgozta: **Kis Lucia**

Jobb stratégiának bizonyult ennél, hogy az újév napjának keresztyén tartalmat adtak. Valószínű, hogy január elsejét már az ötödik században Mária-ünnepé nyilvánították. Ez lett „Mária, az Isten Anyjának” napja – a római katolikus ünnepi naptár a mai napig „nagy” ünnepként tartja számon. A legfontosabb azonban mégis az volt, hogy ez a nap (január 1.) pontosan a karácsonyt követő nyolcadik nap: a zsidó fiúgyermekeket, így Jézust is a nyolcadik napon metélték körül. „Amikor a nyolc nap elmúlt, és körül kellett őt metélni, a Jézus ne-

mar a nagy ünnepek sorába lépett, jelentőségében a karácsonyt is megelőzte.

Amikor Egeria, a spanyol zarándoknő 385 körül Betlehemben és Jeruzsálemben járt, elámult azon, hogy milyen pompával ünnepeltek a keresztyének nyolc napon át, amikor az epifánia jeles ünnepe volt. Úgy tartották, hogy Krisztus eljövételének, az ő földi megjelenésének január 6-a a tulajdonképpen nagy napja: vele isteni személy érkezett, teljes dicsőségben.

Kelet és Nyugat között a különbség megmaradt a karácsony és az epifánia megün-

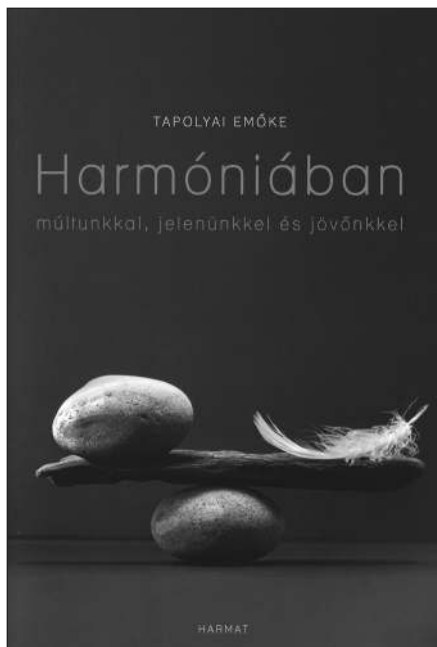
A mai világ szereti elhithetni velünk, hogy mindent lehet, csak akarni kell, meg hogy mindenhez jogunk van, mert megérdemeljük azt. Veszélyes csapda ez. Veszélyes és hamis: mert nem vagyunk mindenhatók és nem elégülhet ki minden vágyunk. Veszteségeink, csalódásaink nap mint nap rádöbbenhetnek arra, hogy lehetőségeink végesek. A könyv pszichológus szerzője rámutat arra, hogy ha valaki ezt felismeri és elfogadja, az elindulhat a változás útján.

Amikor az illető képes szembe nézni önmaga korlátaival, az felszabadítóan hat az egyénre: nem kell görcsösen akarni megfelelni tovább annak a torz elvárásnak, amit önmagának állított valaki.

„Amikor tudomásul vesszük, mink nincs, feltehetjük azt a kérdést is: akkor mink van?”

Ízlelgetni való mondatok, gondolkodásra, töprengésre készítő kérdések és válaszok. „Figyelemirányító” gondolatok. Szavak, melyek furcsán hatnak manapság: hála, elégedettség. Mert szinte népbe-

tegség a panaszkodás és az elégedetlenség. (Csak figyeljük meg, hogy egy hipermarket zöldséges vagy gyümölcsös rekeszeinek tartalmát milyen agresszív „szorgalommal” képesek feltúrni egyesek, hogy megtalálják a legszebb és leghibátlanabb darabokat – önmaguk számára.)

Életemnek egyes nehéz szakaszait újraélve tudtam a könyvön áthaladni. De jó volt, mert megerősített sok mindenben és még több dologban eligazított. Ha csak egy mondat maradna meg bennem a könyvből (de nem így van), már akkor is jó, hogy kézbe vettem. A mondat a következő: „Vannak a szenvedésnek olyan formái, amelyben egyetlen dolog képes megtartani minket: annak tudata, hogy Isten szeret.”

Felszabadító mondat. Mert nem azt mondja, hogy ha szenvedek, akkor valamit rosszul csináltam, magamban kell keresnem az okot. Nem. Hanem biztat: Isten gyermekei is szenvednek, csak ők nincsenek egyedül a „tüzes ke-

mencében”. És ez hálaival tölt el – Isten iránt.

Kis Lucia

(Harmat Kiadó, Budapest 2017)

(A Harmat Kiadó jóvoltából a feladványunk helyes megválaszolóit közül hárman megkaphatják ajándékba az ajánlott könyvet.)

Feladvány

Ki üzenté kinek ezt a mondatot: „Uram, ne fáradj, mert nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj”?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **február 15-ig** juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386** vagy **ksz@reformata.sk**). A helyes választ beküldők közül hárman ajándék könyvet kapnak.

A novemberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy az evangélikus egyház jelképe a Luther-rózsa.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek könyvjutalomban, mégpedig **Gönczy Júlia** (Bacska), **Miklós Zsuzsanna** (Felsőrás) és **Sándor Irén** (Jablonca). Mindhárman az *Üzenet Istentől neked* című fiataloknak szóló, képes bibliai történeteket tartalmazó könyvet kapják ajándékba.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

A halál torkából

Sokszor megmagyarázhatatlan dolgok történnek az ember életében. Néha valóban csak hajszálon múlik az életünk. Lehet, Istennek valamilyen szándéka van velünk, használni szeretne bennünket a céljai kiteljesedéséhez. Az Angliában élő Peter Gladwin egyéves korában a halálból menekült meg, amikor is a kandalló tüze megégette kis testét. Ez az élménye sajnos végigkísérte egész életét. Ez az ingyen terjesztett könyvecske érdekesítő módon ecseteli Peter élettörténetét úgy, hogy az magával ragadja az olvasót.

Peter az életét fiatal korában mélységekben élte. Alkoholizált, drogozott, szerencsejátékot üzött, promiszkuitásban élt, tartós egészséges kapcsolatra nem volt alkalmas. Az élete során sokszor töltötte napjait az utcán, illetve nevelőotthonban.

De Isten jónak látta kiemelni ezt az embert az ilyen mélységekből. Miután már az öngyilkosságra is gondolt, egy – a testvérével való telefonbeszélgetés észhez térítette. Keresztény lett és az élettapasztalatait, az élete mélységeinek ismereteit vitte el olyan emberek számára, akik hasonló cipőben jártak, mint egykor Ő maga. Ezzel az élettapasztalattal felruházva kezdett Anglia szerte misszionálni, hogy az embereket Jézushoz vezesse. Ez a több mint száz oldalas könyvecske is jól illusztrálja számunkra, hogy Istennél valóban semmi sem lehetetlen. Persze az is kiolvasható e könyvből, hogy minden élet individuális. Minden embernél mások a mélységek és mások a magasságok, így ebből az élettörténetből sem lehet levonni sablonszerű következtetéseket. Peter

Gladwin szerint ezen könyv kiadásának a célja a következő: „Mindig örömmel vállalom, hogy Istennek az életemben elvégzett munkájáról beszéljek. Az a vágyam, hogy az ebben a könyvben elmondott történet reményt nyújtson mindazoknak, akiknek az élete zűrzavaros, akik perifériára szorultak, kétségbe vannak esve, vagy az életüket értéktelennek és értelmetlennek tartják. A történetemben próbálok rávilágítani arra, hogy van kiút a sötétségből a világozosságra az Istennel való kapcsolaton keresztül, aki azért jött a földre, hogy életünk legyen, mégpedig bővelkedő életünk. Amikor arról beszélek, hogy Isten mit tett az én életemben, azzal az a céloom, hogy mások is elhiggyék, hogy az Ő életükben is lehetséges ekkora átalakulás”.

Szmrecsányi Csaba

(Keresztyén Média UCB Hungary Alapítvány, Kiskőrös 2017)

A KÖTÖDÉS GYÖKEREI (4.)

Hogy óvjuk meg a gyerekünk lelki épségét?

A lelki épség és a fejlődés feltétele az érző szív. Mit értünk érző szív alatt? Azt a szívet, amelyik nem keményedett bele a sebezhetőség elleni védekezésbe. Annak van érző szíve, aki nyitott maradt, még tud bízni, és képes érezni a saját érzelmeit. Az érző szívű embert könnyen meg lehet indítani.

Ahhoz, hogy a gyerekünk fejlődni tudjon az érettség irányába, meg kell őrizni a sebezhetőségét. Agyának a fájó érzelmekre is szüksége van. Amikor nem vagyunk vele, át kell éreznie, mennyire hiányzik neki. Amikor veszteség éri, éreznie kell a saját bánatát is. Fontos, hogy menet közben se vonuljon védekezésbe; hogy amikor bánat éri, képes legyen megindulni.

Az Öszövétségből való az Istentől ihletett ősi bölcsesség: „Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet, mert onnan indul ki az élet!” (Péld 4,23).

A gyerekeink szívét még nem nekik, hanem nekünk, értük felelős felnőtteknek kell megóvnunk. Ha megkeményedik, nem lehet rá hatni.

Hogy óvjuk meg a gyermekünk szívét?

Itt érdemes megismerkednünk a reziliencia fogalmával, ami a testi-lelki egyensúly helyreállításának a képessége. „Kelfeljancsi” képességnek is nevezik, mert a normál működésbe való visszatérést jelenti. Kutatások tanúsága szerint a stressztűrő képesség, a testi-lelki terhelhetőség és a jó hatásfokú teljesítőképesség is az egyéni reziliencia következménye. Terhelhetőségünk elsősorban a kiinduló állapotunk stabilitásának mértékétől függ, amit pedig a biztonságos kötődésünk mértéke és a fizikai erőnlétünk együttesen határoz meg. Gyermekünk lelki épségét tehát azzal óvjuk meg, ha arról gondoskodunk, hogy biztonságot nyújtson számára a hozzánk fűződő kapcsolata. A biztonságot nyújtó kapcsolat az érző szív védőpajzsa.

Amikor kicsi voltam, „odaadtam a szívemet” az anyukámnak, és később, ami-

kor iskolába kerültem, a Kati néninek is, az elsős tanító nénimnek. Az osztályban volt néhány olyan gyerek – a túlkoros Laci, az öccse, Miki, és Józsi – akik akkor érezték magukat erősnek, ha másokat porrá alázhattak. Mindenkiel szórazottak, akivel lehetett. A ceruzák és az uzsonnák sem voltak biztonságban tőlük.

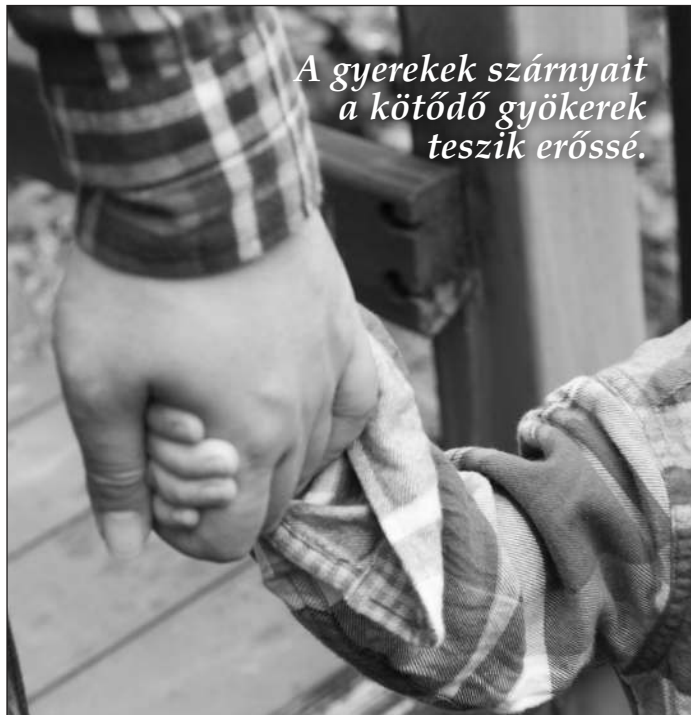
Az osztályban én voltam a harmadik legalacsonyabb, ráadásul óriási szemüveg takarta el a fél arcomat. Mégis volt golyóálló mellényem. Engem is tudtak csúfolni, tőlem is el tudtak venni dolgokat... rosszul esett, sírtam is otthon miattuk, de nem tették pokollá az életemet. Miért nem? Azért, mert az anyukám véleménye és a Kati néni véleménye sokkal fontosabb volt, mint a Laci, a Miki és a Józsi véleménye. Kati néniért jártam iskolába, nem az osztálytársaimért; ezért nem

Pár kiskamasz szórakozott vele, lökdösték, csúfolták. Egy csapásra támadt fel benne az apa medve, és tűnt el a pszichológus. Rohant a játszótér felé, ahogy csak tudott. Akkora külsődleges attitűd korrekciót szándékozott lekeverni a kamaszoknak, amit életük végéig emlegethetnek. Meg akarta védeni a kisfiát. A nagyfiúk nem fogták fel, hogy az a rohanó férfi feljűk tart, Braden pedig háttal állt és nem látta. Közélebb érve az apa már a durvaságokat is hallotta, amiket a kisfiának mondtak, miközben lökdösték. De Braden kihúzta magát, és csipőre tett kézzel kijelentette: „Nem vagyok ...”, és megismételte a fiúktól hallott csúnya szavakat. „Apukám azt mondta, hogy focista vagyok!”

Amikor az apukája ezt meghallotta, tudta, hogy nem kell olyan kétségbeesetten futnia, mert már meg is védte a kisfiát. Pedig egy ujjal sem nyúlt a nagyokhoz. Nem tette biztonságosabbá a gyereke találkozásait más gyerekekkel. A védelmet az jelentette Braden számára, hogy a nagyfiúk véleményénél fontosabb volt neki Apa véleménye.

Nem azzal nyújtunk biztonságot a gyerekünknek, hogy mindenütt ott vagyunk és minden bántástól megóvjuk. A lelki épség megőrzéséhez azt kell megértenünk, hogy aki a legtöbbet jelenti neki, annak a véleménye számít. Akkor tudjuk az éretlen gyerekeket megvédeni az egymástól szereshető lelki sérülésektől, ha mi, értük felelős felnőttek maradunk számukra a legfontosabbak. Ez persze azt is jelenti, hogy mellőznünk kell minden elutasító, félelemkeltő és megszegyenítő megnyilvánulást a kapcsolatunkból! Ne felejtjük el, hogy „a szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet” (1Jn 4,18). Ez nemcsak a félelemkeltő, hanem a megszegyenítő és az elkülönítő (szeparációs) nevelési módszerekre is igaz. Száműznünk kell őket.

Brouwer Pálhegyi Krisztina
(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

A gyerekek szárnyait a kötődő gyökerek teszik erőssé.

mérgeztek meg azok a nyilak. A kemény fiúk elviseléséhez nem kellett megkeményednem. A Kati nénihez és az anyukámhoz fűződő kapcsolatomból megvédett.

A másik példát dr. Neufeldtől hallottam. Az elsős kisfiát vitte fociedzésre. Ötödik gyerek. Apuka a focipálya közelében beszélgetett a többi szülővel, amikor a szeme sarkából meglátta, hogy a kis Braden nincs a pályán a többiekkel, hanem a szomszédos játszótéren feszít teljes harci díszben: focimezben és stoppos cipőben. És azt is látta, hogy bajba került.

NEM JÓ AZ EMBERNEK EGYEDÜL (I.)

Évának nem volt menyasszonyi ruhája

Isten figyelembe veszi az ember állapotát, és a teremtés rendjének megfelelően az ember helyzetét is úgy alakítja, hogy jó legyen neki, hogy részesedni tudjon abból a sok jóból, amit Isten megteremtett. Az **Isten képmására teremtett ember arra hivatott, hogy kapcsolatban éljen:** egyrészt magával Istennel, másrészt embertársával, és nem utolsósorban az őt körülvevő élő világgal. Isten – miután az állatvilág nem tudta betölteni ezt a küldetést teljes mértékben – megformálta Ádám testéből az asszonyt, hogy segítőt embertársa legyen neki. „*Ez most már csontomból való csont, testemből való test*” állapítja meg Ádám, és elnevezi őt nőnek, kifejezve ezzel a teljes egységet, akivel megélheti a teljességet. Ezekre az igékre alapozva állíthatjuk, hogy **egy férfi és egy nő között egy minőségileg egyedi kapcsolat és egység jöhet létre.** Ezt követően hangzik el a jól ismert igé: „*Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek egy testté*”, melyre a házasság szövetségét alapozzuk.

Jóllehet, a házasságkötést Isten által rendelt intézménynek, és így egy jó dolognak tartjuk, és maga az esküvő is egy szép ünnepi alkalommá, rituálévá vált, mégis látnunk kell, hogy a házasság szövetségi és intézményi formája csak később, egy kényszer- és szükséghelyzetből adódóan jött létre. Az Édenkertben a minden jót élvező emberpár között nem volt szükség formai szövetségre, azaz házasságra, mert Istennel és egymással közvetlen kapcsolatban éltek, és nem kellett félteniük a kapcsolatukat. De az ember bűnesete után ez a kapcsolat és egység veszélynek lett kitéve, mivel Isten megnehezítette életüket fájdalommal, rivalizálással, fáradsággal, és kiűzte őket az Édenkertből. Ebben az állapotban már szükségük volt védő keretre, mely a külvilággal szemben, de sajnos egymással szemben is védelmet nyújtott kapcsolatuknak egy bizonyos mértékig. Ezt a védelmet láthatjuk képletesen abban, amikor Isten bőrruhát készített nekik. Így a kiűzetés ellenére be tudják tölteni küldetésüket: azt, hogy szaporodjanak, sokasodjanak, töltsék be és hódítsák meg a földet. **Azt a küldetést viszont, hogy mély kapcsolatban és egységben legyenek Istennel és embertársal, már nem tudják automatikusan és természetükből adódóan betölteni.**

Ez az ősi történet forgatókönyve zajlik le szinte mindnyájunk életében: el kell,

hogy hagyjam azt a biztonságos közeget, amit egy ideig a szülői ház biztosított számomra, majd neki kell vágjak a nagyvilágnak, hogy betöltssem küldetésemmel azt a teret, amit Isten számomra kijelölt. Ennek szerves része a vágyott társ megtalálása, meghódítása és a vele való szövetségre lépés, hogy azt a kijelölt helyet mindkétten étellel töltsék be. De ezzel egyidejűleg kinek-kinek a társával szemben keletkezett kihívásokat és próbatételeket kell megélnie. Mintha az lenne a kérdés: sikerül-e ez a kockázatokkal teli élet, sikerül-e úgy megtölteni a keretet, hogy az sem belülről, sem kívülről széjjel ne szakadjon, és hogy ebben „jó legyen” együtt élni? **Van-e Istentől kapott „bőrruhám”, mint védő eszköz arra, hogy önmagam és társamat megvédjem?**

Egyházunk rendtartása szerint a házasságkötéskor a vőlegény és a menyasszony az eskü szövegének elmondásával kötik meg egymással az élethosszig tartó szövetséget. De vajon hány esetben valósul

meg köztük az az egység és kapcsolat, hogy betölthessék étellel ezt a formát? A társadalmunkban és egyházunkban egyaránt egyre növekvő válások száma arra készlet, hogy megvizsgáljuk és feltegyük azt a kérdést, hogy miért kerül olyan sok házasság abba a helyzetbe, amikor nem jó együtt lenni a másikkal?

Az, hogy „nem jó az embernek egyedül” még nem jelenti automatikusan azt, hogy kettesben – akár egy szövetséggel megerősített házasságban – jó lenni. Azaz, nem elegendő ahhoz egy másik ember, hogy jó legyen nekem (illetve ketünknek), és nem elegendő a templomi házasságkötés sem! A házasságok túlnyomó része sajnos azt mutatja, hogy nem

jó a másikkal házasságban élni, amit nem csupán a válások magas száma jelez, hanem a napvilágra kerülő házassági krízisek, botrányok, kiábrándult és elkeseredett házaspárok, valamint lelki zavarokkal küszködő gyermekek.

Megtaláljuk-e annak az okát, hogy mi miatt romlik meg sok esetben a házaspárok kapcsolata, és fel tudjuk-e vállalni azt a harcot, el tudjuk-e sajátítani azt a szükséges „bőrruha” ismeretet, ami arra irányul, hogy a házasságok jók legyenek? A szakértők véleménye szerint – melyet a Bibliai tanítás is alátámaszt – az okok összetettek, de világosan beazonosíthatóak: hiányos önismeret, téves önértékelés, éretlen személyiség, rossz lelki és részben testi egészségápolás, ingatag családi háttér, hiányos kommunikációs készségek és konfliktuskezelési eszköztár, felgyorsult életvitel és egzisztenciális problémák. Mindezeknek következtében a nem tudatos párválasztás és a még kevésbé tudatos párkapcsolati élet-

vitel megtermi a saját rossz gyümölcsét! Sajnos a felsorolt hiányok alól a keresztyén (református) hívők sem kivételek! És bár megkérdezhetjük, hogy ezeket miért nem tanítják az iskolákban, mentségül mégsem szolgálhat nekünk, hiszen nekünk nem mentegőzésre van szükségünk, hanem arra, hogy folyamatosan építsük és csiszoljuk a kapcsolatainkat!

Első lépésben őszintén meg kellene válaszolnunk azt a kérdést, hogy a saját házasságomban megélek-e egyfajta különleges kapcsolatot a házaspárommal, vagy sokkal inkább magányban van részem? **Ha Isten ránéz a házasságomra, vajon kimondja-e azt, hogy „ez jó”?**

Süll Tamás

„De akik az Ūrban bíznak, erejük meg-
újul, szárnyra kelnek, mint a sasok, fut-
nak, és nem lankadnak meg, járnak, és
nem fáradnak el” (Ézs 40,31).

Ismét eltelt egy év, egy évvel mindnyá-
jan idősebbek lettünk. Amikor pedig visz-
szapillantunk az elmúlt időszakra, mind-
arra, amit már a hátunk mögött hagy-
tunk, akkor akarva és akaratlanul is kér-
dések sokasága tornyosodik fel bennünk.
Visszatekintünk úgy, hogy közben elő-
re is nézünk. Ugyanakkor a fenti ige sar-
kalljon mindnyájunkat arra a felismerés-
re, hogy felfelé is szabad tekinteni.

Felfelé, Istenre! Mert az az Isten tartott
meg az elmúlt időszakban is, akinek mi
mindnyájan egyen-egyenként is nagyon
fontosak vagyunk. Isten hordozott min-
ket a bajokban, a nehézségekben, csaló-
dások közepette, egy-egy szerettünk
meggyászolása idején is, de ez az Isten
hordozni szeretne továbbra is bennün-
ket, mégpedig nem is akárhogy, hanem
sasszárnyakon. Istentiszteleteinken gya-

korta énekeljük: „Áldjad Ūt, mert az Ūr
mindent oly szépen intézett! Sasszárnyon
hordozott, vezérelt, bajodban védett.
Nagy irgalmát Naponként tölti ki rád:
Áldását mindenben érzed” (264,1). Az
igevers az énekkel együtt arról tesz bi-
zonyosságot, hogy noha az embernek nem
adatott meg a fizikai értelemben vett
repülés lehetősége, de lelki-szellemi ér-
telemben véve a keresztyén ember – aki
Istenébe kapaszkodik – mégis repül-
het, szelleme lendülettel szárnyalhat. Eh-
hez a feltételeket maga az élő Isten ad-
ja.

Gyermekkoromtól kezdve engem min-
dig vonzott a repülés és mindaz, ami ez-

zel a jelenséggel összefügg. Olvastam
Daidalosz és Ikarosz történetét, akik a
görög mitológia szerint úgy akartak el-
szökni Knószosz szigetéről, hogy viasz-
szal összeragasztott tollakból szárnyakat
készítettek, amivel azután megpróbáltak
elrepülni. Ám egyiküknek sem sikerült
ez.

Pár alkalommal repültem repülőgép-
pel, de ezek a repülések nem voltak rám
olyan hatással, mint az elmúlt nyár ten-
gerparti élménye. Az Adriai-tenger part-
ján már eddig is sok élményben részesül-
tem, de a víz feletti biztonságos repülés,
a *parasailing* felejthetetlen élményt
nyújtott. Megélve az ilyenfajta repülést,
jobban megértettem azokat az istenti
üzeneteket, amelyek a repüléssel kap-
csolatosak.

Elsőként azt tapasztaltam, hogy a *pa-
rasailing* egy biztonságos repülés. Mint
amikor Isten hordoz bennünket „sas-
szárnyakon”, akkor az a mi szellemünk
legbiztonságosabb utazása.

Amikor a motorcsónak által vontat-
ott ejtóernyővel felszáll az ember, ak-
kor egész más gondolatok járnak a fejé-
ben, mint azoknak, akik éppen a hasu-
kat süttetik a parton, vagy akik egy étte-
rem teraszán épp a kávéjukat szürcsölik.
Repülés közben nem az volt a fontos szá-
momra, hogy előtte mit is ettem, vagy
éppen a kedvenc fürdőnadrágom van-e
rajtam, hanem fontosabb, ki nem mon-
dott kérdések cikáztak az elmémben.
Például ez: amikor Isten felemel minket,
amikor minden élethelyzeten átvezet, ak-
kor nekünk nem a kicsi, lényegtelen dol-
gokkal kellene törődnünk, nem azzal,
hogy a kedvenc nyakkendőm van-e raj-

tam vasárnap, vagy hogy a feleségem ép-
pen nem tojásrántottát készített reggeli-
re, hanem csak piritóst vajjal. A hívó élet
elsékélyesedik, ha Isten emberei mind-
untalan a jelentéktelen dolgokkal fog-
lalkoznak. Természetesen ez nem azt je-
lenti, hogy egy hívó keresztyén ne legyen
igényes, ne legyen esztétikai érzéke, de
mindezek nem gátolhatják a szellem re-
pülését, szárnyalását.

Amikor repültem, erősen nyitva tar-
tottam a szemem, a dolgokat és magát
a tájat más szemszögből kezdtem látni:
amit addig csak a járdán közlekedő kis
emberként láttam, azt most mind felül-
ről nézhettem. Másnak láttam az embe-
reket, más benyomást tett rám a környe-
zet, egyszóval a *rálátásom* más lett. Is-
ten tenyerén élve, szellemi szárnyalás-
ban lehet részünk, minek következtében
a dolgokat, az eseményeket és magukat
az embereket is más szemszögből fog-
juk látni. A vertikális érzékelésünk segít-
ségével másként fogjuk látni és kezelni
emberi kapcsolatainkat, más szemszög-
ből fogjuk értékelni népünk múltját,
jelenét de másként tekintünk a jövőbe
is.

A tenger hullámai felett magasban re-
pülve kiszélesedett a látóhatárom, a ke-
resztyén élet szépsége pedig az, hogy
Isten gyermekeinek is kiszélesedhet
a lelki-szellemi horizontja. Isten vezetése
közben sok mindent megláthatunk,
Urunk sok mindent nemcsak megsejtet
mivelünk, hanem ki is nyilatkoztat és
meg is mutat.

Repülésem közben nem hallottam a
lenti zörejt, a tengerparti lármát, hanem
egyedül csak a szél hangját éreztem.
Életünk során olyan sok mindent kell
meghallanunk, rengetek felesleges infor-
máció jut el hozzánk, amire életünkben
egyáltalán nincs is szükségünk. A sok be-
széd, láрма és ricsaj fárasztja az elmét,
ugyanakkor a csend áldott alkalom le-
het az Istenre figyelésre, a Logos meghal-
lására és befogadására. Ahogyan a szél-
nek van muzsikája, ugyanúgy a csendnek
is vannak dallamai, lehet ritmusa és mon-
danivalója.

Már repülésem kezdetén észleltem
azonnal, hogy szívem hevesen dobogott.
Felerősödve hallottam saját szívverése-
met. Lélektanilag ezt azzal magyarázom,
hogy a repülés legelején kissé félttem,
ami – úgy gondolom – normális jelen-
(Folytatás a 9. oldalon)

(Befejezés a 8. oldalról)

ség. Ugyanakkor annak is normális jelenségnek kellene lennie, hogy Isten gyermekei szívének másként kell dobogniuk, mint azokéinak, akik hús-vér szívvel rendelkeznek csupán. Isten hordozza az övéit, ez a tudat pedig hálára és érzékenységre kell, hogy indítsa minket. Szívünk, ami egy anatómiai csoda, nem doboghat csak önmagunkért, hanem sokak életébe juttathat el áldást. A krisztusi ember szíve hangosan dobog ugyan, de ez nem lelki-szellemi aritmiát jelent, hanem egészséges ráhangolódást arra a szívre, amely „engem hön szeretett s érettem megrepedt”.

Az utolsó élményem és megfigyelésem a repüléssel kapcsolatban pedig az volt, hogy ez az egész kikapcsolódásnak nevezett tevékenység teljesen biztonságos. Elejétől kezdve bíztam abban, hogy a víz felett maradok, hogy a csónak vezetője biztosan tudja, mit kell csinálnia nem várt helyzetekben is és az erős kötél által a tengeri szél nem tud elszakítani a csónaktól. Az az érdekes, hogy nem önmagamban bíztam (noha tudok úszni, de az óriási magasból, Ikaroszhoz hasonlóan, a tenger hullámaiba csapódva csak vesztemet leltem volna). Repülve teljesen ki voltam szolgáltatva, hagytam, hogy a csónakvezető oda menjen, ahová akar, az engem tartó kötelet addig eressze meg, amíg jónak és biztonságosnak lát-

ja és addig körözzön velem, amíg az „én időm lejár”. Szellemi tanulság ebből az lehet, hogy a krisztusi ember sem hagyatkozhat önmagára, a lelki-szellemi repülés folyamán mindenestül Istennek vagyunk kiszolgáltatva. Az Úr pedig garantálja mindnyájunknak, hogy csak az történhet velünk, amit Ő megenged. Velünk nem történhetnek véletlenek, nem a sorsunk miatt olyan az élethelyzetünk amilyen, hanem a velünk kapcsolatos jelenségek, történések mind-mind Isten bölcs tervében szerepelnek. Ami már mögöttünk van, amit esetleg szeretnénk elfeledni, meg nem történtként kezelni, azok is mind Isten tervének részei – a mi javunkat szolgálva.

Az új esztendőben is bízhatunk az Úrban, a történelem Urában, és szabad nekünk erőt merítenünk Belőle. Lelki-szellemi erőbázisunk lehet Ő, kifogyhatatlan forrása annak a kútnak, amely az életnek italát ontja. Szárnyra kelhetünk akkor is, amikor úgy érezzük, hogy már vánszorogni sincs elég erőnk. Sok minden aggaszt, fáraszt, leterhel és elveszi az életenergiánkat, de Isten gyermekei futhatnak úgy, hogy nem lankadnak el. Futhatunk a hit versenypályáján, nem összevissza rohángálva, hanem megfontolt és higgadt keresztyénekként.

Kedves soraimat olvasó Testvérem! „Áldjad Őt, mert az Úr mindent oly szépen intézett! Sasszárnyon hordozott, ve-

zérelt, bajodban védett. Nagy irgalmát Naponként tölti ki rád: Áldását mindenben érzed”. Isten szeretete által ezt kínálja fel az előttünk álló időszakra is.

Gasparez Tihamér

Isten tenyerén

*Életem ott van Isten tenyerén
Azért nem félek én, bármi fáj nekem.
Mosolyog a szemem.
Száz jajszó között is bízom vakon,
Hitem fel nem adom!
Rám törhet vadul ezer baj, veszély,
Isten így szól: ne félj!
Miért is, mitől is félhetnék én:
Az Isten tenyerén?!*

*hogy ő nem kell ezen a világon / Ide-oda
zsémbel, zörög, mint a haraszt, / Érzí,
hogy oly vendég, kit senki sem maraszt.”*

De térjünk vissza egy kicsit az általlunk már egyszer említett bibliai részhez: „Egymás terhét hordozzátok.” Mi az, hogy „teher”? Az, ami nehéz! Ami súlyossá teszi földi életünk jelenét. Teherként élhetjük meg az emberekben való csalódottságainkat, szeretteink el-távozását, súlyos betegségeink átélését stb.

Néha az az érzésünk, hogy mi hordozzuk a legnagyobb terheket, pedig ez nem más, mint önámítás. Az igazság azonban az, hogy **mindnyájan bűnösök vagyunk, és ezt teherként éljük meg.** Ha azonban ezt már tudjuk, jó úton haladunk Megváltónk felé. De addig is, amíg Vele találkozunk: „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét” (Gal 6,2).

Gyüre Zoltán

Egymás terhét hordozzátok!

Immár öt esztendeje annak, hogy a nyugdíjasok otthonában élek. Isten már régebben megtanított arra, hogy igaza van annak a latin mondásnak, hogy: „Senectus ipsa est morus”, azaz: az öregség már önmagában betegség. Amint bezáruult mögöttem az otthon kapuja, Főpásztorom csendesen és türelmesen megtanított engem, hogy itt mindenki öreg és mindenki beteg. Hogy szinte mindig együtt jár az öregség a betegséggel. Hogy vannak elfekvő öreg betegek, akik minden órában mások segítségére, ápolására szorulnak, vagy olyanok, akik állandóan sírnak vagy artikulálatlan hangokkal adják tudtunkra, hogy mire van szükségük. Mindez azt jelenti, hogy ezekről az emberekről valakiknek gondoskodniuk kell. Itt és így teljesedik be a Biblia üzenete: „Egymás terhét hordozzátok!”

Őszinte, csendes beszélgetéseknek vagyok a részese, amely egy kicsit könnyít a terhek hordozásán, de azokat nem szünteti meg. Ami pedig bennünket, öregeket illet, egy kicsit sokan vagyunk, „elszaporodtunk”. És ez egy kicsit baj. Ha egy társadalomban magasabb lett az öregek száma, mint a munkaképes fiataloké, akkor szokták mondani, hogy előregedett a társadalom. Mit lehet ilyenkor tenni?

Igaza volt Goethének, a németek óriásköltőjének, amikor azt mondta, hogy „Az öregkort nem megérni, de elviselni a művészet”. Hadd tegyem hozzá: de kár, hogy sehol sem tanítják ezt a művészetet! Nemrégén Arany János verseit olvasgatva, találtam meg az öregségről szóló gondolatait, ahol nem kis iróniával és nem kis keserűséggel így ír: „De az öregember csak tövis az ágon, / Látja,

„Képzeld, tők jó zen meditációs zenéket találtam YouTube-on, segít megnyugodni, igazi chill hangulata van, még csendességhez is tők jó!” – mesélte a minap az egyik keresztény barátom. Nekem pedig szöveget ütött a fejembe: Vajon keresztényként jó az, ha mi keleti zenéket hallgatunk a csendességünk alatt? A meditáció hogy viszonyul az istenhítéshöz? És mi a helyzet a jógával? Az most torna vagy vallás? Kérdéseimmel ki máshoz fordulhattam volna, mint dr. Szalai Andrásához, az Apológia Kutatóközpont vezetőjéhez. Munkatársaival egy nemzetközi hálózat részeként hitvédelmi kutatással, oktatással foglalkoznak. András metodista teológus, lelkeszasszisztens, buddhizmusból megtér keresztény ember.

– Keresztényként az elcsendesedésünkben lehet eszköz a keleti vallási kultúra meditációja, például a relaxációs zene?

– Korunk gyermekei vagyunk, rohanó világban élünk, ezért alakult ki a passzivitáskultúra, a passzív pihenés kultúrája. Az ember szeretne megnyugodni a hétköznapok forgatagában, kicsit kikapcsolni az agyát. Ez történik akkor is, amikor tv-t nézünk. Ami a meditációt illeti, a szó jelentése elmélkedés. Az Öszövetségben is olvassunk arról, hogy elmélkedjünk Isten igéjén mindennap. Keresztényként azért elmélkedünk – mondhatjuk meditálunk –, mert azt szeretnénk, hogy Isten gondolataival teljen meg a fejünk. A távol-keleti, indiai eredetű vallások (hinduizmus, buddhizmus) esetében másról van szó. Ott arról szól a meditáció, hogy egy tárgyra vagy egy istenségre fókuszálja a tudatát, vagy a rekeszizma mozgását követi légzés közben, vagy az istenség nevét mantrázza. Ezek tudatkiürítő technikák, tehát nem arról van szó, hogy megtelik a lelke Isten gondolataival, hanem épp ellenkezőleg, kiürül a tudata, hogy addig se kövessen el semmi olyasmit, amit a karma törvénye megtorolhat vagy megjutalmazhat, és ezzel újabb életbe kényszerít. Keresztényként a meditációt ima előtti elmélyedésként, csendességként használják. Az elcsendesedéshez alapvetően nem szükséges semmi más, csak a csend. Nem kell hozzá távol-keleti vallások zenéje vagy meditációs technikája. A zen és a jóga egészen másra lettek kifejlesztve. Ha egy keresztény ember ebből pusztán a technikát veszi át, az már nem zen vagy nem jóga, mert ki lett emelve abból a vallási közegebből, amely kifejlesztette.

– Említetted a jógát. Ma már rengeteg jógastúdió van, akik eltávolodtak a vallási résztől, és csak mozgásformaként gyakorolják a jógát. Keresztény ismerőseim is járnak ilyen helyekre. Erről mit gondolsz?

– Óriási különbség van a kettő között! A jóga eredetileg a hat indiai vallási rendszer egyike. Az, hogy ebből itt, Nyugaton mit csináltak: a „lennyugvás”, a „légzőgyakorlat” meg a „stretching pózok”, már más kérdés. Az indiai vallásosság nélkül ez így már nem igazi jóga. Ha egy jógaclub elhatárolja magát az indiai vallási körítéstől, az a mi szempontunkból pozitívum.

– És ha ez így nincs kimondva?

– Akkor vannak jelek, amiket észre lehet venni, amelyek alapján el tudjuk dönteni, vajon gyakorolják-e a jóga vallási részét. Az első kérdés, hogy a klub vezetője vallásos jógaoktató-e vagy sem. Például a Bhaktivedanta Hittudományi Főiskolán képzett jógaoktatók szinte biztosan gyakorló Krisna-tudatúak. A második, hogy van-e guru, vagyis egy olyan mester,

aki előtt mindenféle beavatási szertartást kell végezni, és az ő tanítványává kell válni. Harmadszor, vallásos jógaoktatás zajlik ott is, ahol van púdzsa, tehát valamelyik hindu istenség vagy isteni guru előtti istentisztelet bemutatása, tipikusan leborulással, füstölő égetésével és más kellékekkel. Végül, kérdés, hogy használnak-e mantrát, ami eredetileg szanszkrit nyelvű varázsigé, hindu szentírásrészlet vagy hindu istennév, illetve annak rövidített, értelmetlen szónak tűnő változata.

– Nem is tudtam, hogy ezeknek jelentésük van. Ez számunkra azért aggályos lehet!

– Hát eléggé, mert bizonyos mantrákat ismételve gyakorlatilag egy hindu istent hívogatsz. Az más kérdés, hogy érkezik vagy nem, mert Isten megvédi az övéit, illetve számos hindu is gyakorolja ezeket különösebb vallási élmény nélkül. Én – sokkal ellentétben – nem hiszek az automatikus, rejtett, okkult hatásokban, mert rengetegen gyakorolják spirituális következmények nélkül a jógát, illetve a nyugatizált változatát, de mindenképp érdemes tudni, hogy ezek bizony eredetileg vallási gyakorlatok.

– Ekkor érdemes ettől teljesen elhatárolódnunk, vagy azért vannak veszélytelen formái?

– Van a vallási része – amihez keresztényként teljesen nyilvánvaló módon semmi közünk nem lehet. Az pedig, hogy egy gyógytornász felír olyan gyakorlatokat ízületi vagy érrendszeri problémák kezeléseként, amelyeket egy jógaclubban is gyakorolnak, mondhatni véletlen egybeesés, mert a jóga eredetileg nem erről szól. Persze van a hatha jóga, ami a test igába törését célozta, de ezt is azért hozták létre, hogy az ember totálisan kontrollálni tudja a testet, hogy utána belekezdhesen a mentális munkába, a tudati folyamatok leállításába. Emögött a hindu számkhja filozófia világképe áll, ami eléggé hasonlít a Mátix című filmre: az emberek szó szerint le kell választani egy illuzórikus rendszerről. A jóga eredetileg a számkhja filozófia gyakorlati praxisa volt. Persze járhat valaki jógaclubba, ha tényleg nagyon nem talál semmi mást maga körül, de utána kell nézni, figyelni kell, és ha egy kicsit is úgy érzi, hogy rosszul hat rá, abba kell hagyni és kész. Van ugyanis veszélytelen alternatíva attól függően, mire van szükségünk. Ahhoz, hogy le tudjunk csendesedni, csak egy csendes hely és idő kell, nem egy jógaclub. Megtanulhatunk relaxálni, vagyis pihentetni magunkat, például az autogén tréninggel vagy más bevett nyugati technikával. Ezekkel nincsen semmi gond, nem kell nyomozással kezdenünk, hogy milyen vallású a klub vezetője. Megjegyzem, a hinduizmusra évezredek óta nem is lehetett áttérni, csak beleszületni egy bizonyos kasztba, a hindu szakrális társadalom rendszerébe. A hinduizmus soha nem is térített, csak néhány 20. századi, Nyugaton „misszionáló” guru csinált nyugatiakból „hindut”, sőt, egyből legfelsőbb kasztbeli.

– De akkor miért erőltetjük mégis ennyire a jógát Nyugaton?

– Hát mert eladható! Manapság a jóga – akárcsak a tantra, a mindfulness vagy a lélekvandorlás – divatos fogalmak, bár eredetileg a mi kultúránktól teljesen idegen világnézeti és gyakorlati rendszerekre utalnak. Mivel ezek eredeti tartalmukkal és formájukban nem „importálhatók”. Nyugaton nagyon át lettek értelmezve és alakítva, hogy a vonzó és hasznos elemeket itt is felhasználhassák, eladhassák.

Rédl Katalin

(Forrás: a Jelige 61. száma)

A Zsinati Tanács a IX. ülészakánának a 24. ülésén, melyre 2017. december 1-jén és 2-án Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatot hozta.

– A Zsinati Tanács a tárgysorozatát – a kiegészített pontokkal együtt – egyhangúlag elfogadta.

– Jóváhagyta a 22. és a 23. ülés jegyzőkönyvét.

– A tisztújítási törvénytervezet szövegét a Zsinat Jogi Bizottsága elé terjeszti. A tisztújítási törvénytervezet kapcsán javasolja, hogy a tisztségviselőket továbbra is a presbitériumok válasszák, egy egyházközség a választásoknál egy szavazattal rendelkezzen, továbbra is két püspökhelyet választanánk, mindkettő legitim képviselője lenne az egyháznak, a püspök akadályoztatása esetén a több szavazatot kapott püspökhelyettes járna el. Legyen korlátozva az újraválaszthatóság.

– Tudomásul vette, hogy Orémus Zoltán, az Abaúj-tornai Református Egyházmegye esperese 2017. november 6-i hatállyal a Gicei Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan idő-

re Radácsy Károly pelsőci lelkipásztort jelölte ki.

– Tudomásul vette, hogy Kassai Gyula, a Barsi Református Egyházmegye esperese 2017. október 1-jei hatállyal a Farnadi Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Antala Éva nagyölvédi lelkipásztort jelölte ki.

– Hitoktatási segédanyagként kész kiadni a Janette Knežová által Az apostolok cselekedetei alapján összeállított szlovák nyelvű hittankönyvet. A hittankönyv tartalmának tervezetét megvizsgálásra a Zsinati Iroda útján a Zsinat Teológiai Bizottságának kell benyújtani.

– A Zsadányi Református Egyházközségbe helyettes lelkésznek Ján Semjan püspökhelyettest rendeli ki. Amennyiben a Zsadányi Református Egyházközség lelkész szeretne választani, a hatályos törvények betartásával azt továbbra is megteheti.

– Tudomásul vette, hogy Juraj Brecko, az Ondava-hernádi Református Egyházmegye esperese 2017. december 1-jei hatállyal a Garanyi Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Janette Knežová tóketerebesi lelkipásztort jelölte ki.

– Rendkívüli Zsinati Tanácsi ülést hív össze az egyház anyagi helyzetének megtárgyalása céljából.

– Megbízta az elnökséget, hogy készítse elő egyházunk együttműködését a hollandiai GZB segélyszervezettel, és megbízta Palcsó Attila zsinati tanácsost, hogy negyedéven belül dolgozza ki a cigánymiszsió missziói tervét.

– Hozzájárult ahhoz, hogy a CYEB Kft. gázszolgáltató vállalat konkrét ajánlattal megkeresse egyházunk egyházközségeit. Amennyiben elegendő számú egyházközség dönt a szolgáltató cseréje mellett, egyházunk nem zárkózik el a keretszerződés megkötése előtt.

– A 2018-as évet a család évévé nyilvánítja, és kéri az egyházközségek és egyházmegyék elnökségét, hogy a jövő évi programok tervezésénél próbáljanak a református családokra fókuszálni.

– Megbízta a Zsinati Elnökséget, hogy 2017. december 31-ig állítsa össze a 2018-as eseménynaptárat és az legyen megküldve a Zsinati Tanács tagjainak és az egyházmegyéknek.

– A Vargaeštok Dávid lelkési öltözékre vonatkozó kérelmét nem terjeszti a Zsinat elé.

Négy gyülekezet közös örömei

Négy gyülekezet, négy reformációi alkalom, négyszeres hálaadás. Közösen ünnepeltünk mind a négy helyen: október 1-jén Ipolybélen, október 22-én Ipolypásztón, november 5-én Garamsallón és december 3-án Zalabán. Ipolybélen az igei szolgálat után avattuk az emléktáblát (az egyházmegyében negyvenegy gyülekezet készítettett egyforma táblát), utána **Koczó József** helytörténész előadását hallgattuk meg, hogy miképp zajlott a Börzsöny vidékén a reformáció. Az előadás után megkoszorúztuk Kálvin János szobrát, mely a templom udvarán áll (a szobor a Pásztor család ajándéka). Az alkalmat szeretetvendégség követte.

Ipolypásztón az ígértetés szolgálata után felavattuk a reformáció emléktáblát. Reméljük, száz év múlva lesz még, aki oda helyezheti a négyszáz és az ötszáz tábla mellé a hatszázast is. Felnőtt-keresztelőre került sor, ami az előbbi reménység megtámasztása: amíg vannak olyan fiatalok, akik saját elhatározásukból elindulnak ezen az úton, addig van reménység is. Ifjú testvérünk a gyülekezettel közösen vette az úrvacsorai jegyeket magához. Az istentiszteletet követően elültettük a reformáció emlékfáit, két hársfacsemetét a parókia elé. Itt is szeretetvendégségen beszéltük meg – a négy gyülekezet tagjai közösen – az élet dolgait.

Garamsalló volt a harmadik a sorban, ahol az igei szolgálatot követően felavattuk az emléktáblát, majd a lelkész röviden beszámolt a templom tornyának felújítási munkálatairól, megköszönve a jelen lévő kivitelezőnek a precíz munkát. Az ünnepséget **Dinyés József** daltulajdonos szolgálata zárta, aki Huszár Gál énekeskönyvéből adott elő zsoltárokat és dicséreteket.

A szeretetvendégségen mind vele, mind egymással beszélgettünk.

A reformációi ünnepségsorozatot Zalabán zártuk, ahol advent első vasárnapján ünnepeltünk. Az ünnep igei szolgálattal kezdődött, melyen a Tabulatúra régizene-együttes szolgált reformációi énekekkel, az emléktábla felavatása következett, s végül a Tabulatúra régizene-együttes adventi koncertjével zárult a templomi rész, s terített asztalnál a kultúrházban folytathattuk az ünneplést.

Koczó József előadása.

Ünnepelni jó, jövőt látó reménységgel ünnepelni még jobb, együtt ünnepelni, s közösen hálát adni az Istennek az ötszáz évért, s azért, hogy vagyunk még az Ő kegyelméből, s élő reménységgel hisszük, hogy leszünk is. Kicsik ezek a drága gyülekezetek – a négy gyülekezetben együtt nincs kétszáz név a választói névjegyzéken –, de összefogásuk, munkájuk, hitéletük azt bizonyítja, hogy még hosszú távra terveznek. Úgy legyen!

Ambrus Erika

„Jósué odahívta azt a tizenkét férfit, akiket Izráel fiai közül kijelölt, törzsenként egyet-egyét, és azt mondta nekik Jósué: Menjetek be a Jordán közepébe, Isteneteknek, az Úrnak ládája elé, és vegyen föl mindegyikötök egy-egy követ a vállára, Izráel törzseinek a száma szerint. Legyen ez emlékeztető jelül közöttetek! És ha majd megkérdezik fiaitok, hogy miféle kövek ezek, akkor ezt mondjátok nekik: Kettévált a Jordán vize az Úr szövetségládjája előtt, amikor átkelt a Jordánon; kettévált a Jordán vize, és erre emlékeztetik ezek a kövek Izráel fiait mindörökké” (Józs 4,4–7).

A január az emlékkövek állításának ideje. Minden ember személyesen is számot vet az elmúlt évvel, és terveket készít az elkövetkező időre. Ez az időszak a különböző szervezetek életében az éves jelentés elkészítésének az ideje, ami szintén az összegzést és a számvetést szolgálja. A Diakóniai Központ sincs ezzel másképp. Az internetes oldalunkon (www.refdiakonia.sk) hamarosan olvasható lesz a 2017. évről szóló beszámoló, amely összefoglalja az elmúlt év minden programját és konferenciáit.

Most azonban engedjék meg nekem, hogy kiemeljek egyetlen eseményt az esztendőből, és annak állítsak a Központ nevében – ha nem is szó szerint, csak képletesen ezzel a néhány soros beszámolóval – egy emlékkövet. Ez az esemény pedig nem más, mint Heather Roynak, az Eurodiaconia nevű brüsszeli székhelyű, szeretetszolgálattal és szociális segítségnyújtással foglalkozó egyházi és világi intézményeket tömörítő ernyőszervezet igazgatójának a látogatása. Látogatásának az volt a célja, hogy

megismerje az Eurodiaconia szlovákiai partnerszervezeteit, a szolgálatunkat, különös tekintettel a házi gondozói szolgálatra.

A Diakóniai Központ 2016 januárja óta tagja az Eurodiaconianak, amely több esetben nyújtott segítséget Európai Unió projektjeinek támogatásában és kapcsolatépítésben a hasonló irányultságú külföldi szervezetekkel. Ebből a Testvérek legfőképpen a házi gondozói képzések megvalósulását tapasztalhatták.

Roy igazgatónő Kassára érkezett, ahol Géresi Róbert püspök-helyetessel találkozott. Másnap Királyhalmecen a Diakóniai Központban találkozott a környéken szolgáló gondozókkal, akik kérdéseket tehettek fel neki. Ezután ellátogattunk közösen a Kosztyu családhoz, akik idős házaspárként veszik igénybe a házi gondozást. Még aznap este Rimaszombatban a gyülekezeti diakónia szempontjaival ismerkedett meg a vendégünk, Kovács Tímár Ildikó rimaszombati lelképásztor előadásán keresztül. Másnap egy rövid áhítat után közös munkaebédre került sor, amelyen a Szlovákiai Evangélikus Egyház Diakóniájának munkatársai (élükön Jan Gasperrel) is részt vettek.

Hisszük és reméljük, hogy azok a tervek és gondolatok, amik a mi elménkben még csak formálódnak, azok már Isten előtt ott vannak. Igyekszünk erőt meríteni azokból az emlékkövekből és hittapasztalatokból hálás szívvel táplálkozni, amiket eddig az Úr elénk adott.

Haris Szilárd

Rekviem egy hajléktalanért

Ülök a szobámban és gondolkodom: még csak harminckét éves volt...

Külsőre úgy nézett ki, mint bármely más hozzá hasonló korú fiatalember. Szerette a menő ruhákat, kínosan ügyelt precízen beállított frizurájára és büszke volt kigyúrt testére. Senki sem mondta volna róla, hogy utcán él, egészen pontosan: egy régi gyár épületében.

Körülbelül velem egyidőben érkezett intézményünkbe, csak éppen az indítékunk volt különböző. Én meglehetősen naiv voltam. Embereken akartam segíteni, és ettől némi gőgös pátoz is körülengett. Hamar fel kellett ébrednem és szembesülnöm a valósággal.

Őt – velem ellentétben – a segítségre való rászorultság vezérelte. Elsősorban anyagi jellegű támogatást igényelt, ételmezt és ruhaneműt, de gyorsan kiderült, hogy másféle segítségnyújtásra is szüksége lenne. Életkorunkból adódóan is, egykettőre megtaláltuk a közös hangot. Állandóan nevetett, sőt, vihogott, de ez egyáltalán nem zavart. Sokkal inkább az, amikor rádöbentem, hogy ezt a jókedvet többnyire különféle tudatmódosító szerekkel éri el. Egyre gyakrabban érződött rajta egyfajta „hígítóság”. Olyannyira, hogy még az alkohol rabságában vergődő személyek is többször megszólták miatta.

Ekkor beszélgettünk először komolyabban. Elmondta zűrös gyermekkorát, majd mesélt a börtönben töltött éveiről. Mióta felöltötté vált, jószíval többet volt bent, mint kint. Akkor is volt folyamatban lévő ügye, s ezért időnként ügy, a bíróság által kije-

lött pártfogó előtt kellett megjelennie. Ezt azonban nem különösebben bánta, ugyanis a pártfogó egy csinos fiatal nő volt.

Ha Jézusról vagy a szabadságról volt szó, kedélyesen végighallgatott, majd megjegyezte, hogy ő már rendben van, szakított drogos múltjával, nem akar visszakerülni a kóterbe. Ez szó szerint nem így „éreződött”. Beszélgetéseink folytatódtak, ezzel párhuzamosan a figyelmeztetések is sűrűsödtek, hogy nem jöhet be, ha nem áll le. Erre rendszerint fogadkozni kezdett, majd bekapott egy marék rágógumit, hogy elnyomja a „hígítóságot”.

Így telt el a nyár, majd az ősz kétharmada is. November elején haza készülődtem szabadságra. Előtte megígértem neki, hogy ha új cipőt vásárolok, a régit neki adom. A pártfogóhoz volt időpontja pár nap múlva, és szeretett volna márkás cuccokban megjeleni a hölgy előtt.

Mikor egy hét után visszatértem, kikészítettem a mosástól szinte újak tűnő lábbelit és vártam. Napok, majd hetek váltották egymást, de a férfi eltűnt. December első napján a hóval együtt egy nő is érkezett intézményünkbe, aki már régen nem járt felénk.

Pár évvel korábban együtt volt a „hígítóssal”. Ő közölte a megdöbbentő hírt, hogy a férfi már egy hónapja halott. A különböző drogok teljesen tönkre vágta az egyébként erős szervezetét. Epilepsziás rohamot kapott, a mentők már nem tudták rajta segíteni.

Elgondolkozva nézek a naptárra. Egy hét múlva lépne a krisztusi korba...

„Keressétek az Urat, amíg megtalálható, hívjátok őt segítségül, amíg közel van” (Ézs 55,6).

Ifj. Sebők János

Gyermekkoromban nem szerettem református lenni. Mivel barátaim között szinte egyetlen református sem volt, különc voltam miatta. Felnőve azonban megértettem reformátor őseink munkájának fontosságát és az alapvetet: az állandó megújulást, Istenre figyelést, és annak készségét, hogy a Szentírásba beletekintve – mint tükörbe – hajlandóak legyünk önmagunkat naponta megvizsgálni. Enélkül nincs megújulás, helyreállítás, reformálódás. Mindezek mellett ma már azt is tudjuk, az 500 évvel ezelőtti történet események a mai társadalomnak szinte minden területére hatással voltak. Mindazonáltal ma már ezeket a távoli eseményeket nehéz megjeleníteni, átérezni a fontosságukat.

Akik október 27-én eljöttek a Tompa Mihály Református Gimnázium reformációs emlékműsorára a rimaszombati református templomba, azok pár perc erejéig megtapasztalhatták, hogyan működhetett az, amikor az istentiszteleteken latinul szólalt meg Isten Igéje. A műsor elején ugyanis, az Istent kereső, vívódó versrészletekre ezen a nyelven szólalt meg a válasz. A nyelvi akadály Luther Márton megjelenése-imádsága után oldódott fel, a *Róma*

Reformációs kopjafaavatás Deákiban

Az október 29-én Deákiban leleplezett reformációs kopjafa története egészen 2016. december 16-áig nyúlik vissza. Ekkor a presbitérium olyan tervvel állt elő, hogy többnapos rendezvény-sorozattal emlékezzünk meg a reformáció évfordulójáról, valamint állítsunk egy kopjafát a rektorlakás előtti területre. 2017. júliusában **Zilizi Zoltán** peredi amatőr fafaragóval egyeztetve elindult a kopjafa alapanyagául szolgáló tölgyfa keresése. Hisszük, hogy az Úr adott nyitott ajtókat elénk, s végül egy rendkívül segítőkész nyitraivánkai fakitermelőtől vásároltuk meg a több mint három és fél méter magas és majd hatvan centiméter átmérőjű rönköket.

A kopjafa a következő reformációi szimbólumokat tartalmazza: fent egy minden irányban nyolcágú csillag, alatta egy templomtorony, majd pedig a Soli Deo gloria jelmondat olvasható. Alatta az évgyűrű a Nap-pal a közepében, ami az idő múlását jelzi. Az oszlop egyik oldalán: Solus Christus – Egyedül Krisztus (a Bárányal), a másik oldalán: Sola Scriptura – Egyedül az Írás (a Bibliával), a harmadik oldalán: Sola Gratia – Egyedül kegyelemből (a megtört kenyérral és a borral a kehelyben), a negyedik oldalon pedig: Sola Fide – Egyedül hit által (a galambbal) látható. A szimbólumokat megint egy kockányi csillag követi, ami alatt egy gyöngykoszorú található, ami egybefogja az egészet. A gyöngykoszorú alatt jobbról és balról két évszám: 1517–2017, közöttük pedig egy-egy örökvirág található. A templommal szembeni részen egy felirat: „A reformáció 500. évfordulója alkalmából emeltette a Deáki Református Egyház” olvasható. Átellen-

Hálaadások sorozata Sáróban

A barsi egyházmegyében október 30-án Sáróban volt megtartva az egyházmegyei jubileumi reformációi istentisztelet, amikor a sárai gyülekezet hálát adott a megújult épületeiért is.

Az ünnep méltóságát jelezte az is, hogy az alkalomra a megújult templom új köntösbe öltözött, új terítő készült az úrasztalra és a Mózes-székre egyaránt. Ugyanakkor be lett mutatva az egyházmegyei prédikációs könyv, s leleplezésre került két emléktábla. Az egyik a reformáció 500. évfordulójára, a másik a gyülekezet gályarab prédikátora, Szódói Balogh András emlékének készült. Az ünnepi istentiszteleten a barsi egyházmegye lelkipásztorai vé-

1,16–17 szólalt meg anyanyelvünkön. Ezt követték az öröm és a hála hangjai – iskolánk dicsőítő csoportja és diákjaink éneke által. Egy rövid, a reformáció első évtizedeiről szóló történelmi áttekintés után pedig, a négy reformátori alapelv szavaival vallottuk meg, hogy egyedül a hit, a kegyelem, a Szentírás, és Krisztus váltáságműve az, amely által új életet nyerhetünk, s hogy mindezért egyedül Istené a dicsőség.

Sok információ és megtanult versek – hisszük, hogy mégsem ebben áll az igazi emlékezés. „Ha azt tennénk, amit az őseink, akkor azt tennénk, amit az őseink” – hallottam egyszer valakitől. Megújulni, nem engedni megfakulni az első szeretetet – ezt kaptuk örökségül. Ettől nem szabad eltérnünk, és ezt hitelesen, következetesen folytatnunk kell. Annál is inkább, mivel a lélektani kutatások mai állása szerint, a virtuális világban élő tizenéveseket a hitelenség tudja még megszólítani és Istenhez vezetni. A kimondott szavak és a megélt cselekedetek – és az ezekben levő összhang.

Adjon az Úr ilyen, igazi reformációt!

Mikos Annamária

ben pedig a *Jel 2,10* található: „Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját”.

A leleplezési hálaadó reformációs úrvacsorás alkalmunkon a rossz idő ellenére nagy számban jelentek meg nem csupán gyülekezetünk tagjai, de illusztris vendégeink is. A kopjafát gyülekezetünk gondnokai, **id. Tok László** és **Baros Róbert** leleplezték le, majd az ismertetés után a koszorúzás történt meg. Bízunk a mi megtartó és kegyelmes Istenünkben, hogy 500 év elmúltával még mindig lesznek majd reformátusok Deákin, akik az ősök példáját

folytatva, hittel élnek a jelenben. Szolgálja ez a kopjafa is az Isten nagy nevének dicsőségét ebben a világban, ebben a községben és a mi gyülekezetünkben!

Édes Ákos

gezték szolgálatot. A közös szolgálat a megújult József Házban vette kezdetét, majd a templomban folytatódott. Igét hirdetett **Bellai Zoltán**, a dunántúli egyházkerület püspöki főtanácsosa a *Zsolt 36,5–10* alapján. Az igehirdetésben elhangzott, hogy Isten hűségét, kegyelmét, ítéletét csak világosság által láthatjuk, vagyis Jézus által, mivel Ő maga a világ Világossága. Az alkalmat a Franz Schubert Vegyes kar énekei tették még emlékezetesebbé.

A himnusz eléneklése után a helybeli lelkész, **Révészné Bellai Csilla** az ároni áldás szavaival kérte el az Úrtól az áldást. Az ünnepi alkalom a kultúrházban szeretetvendégséggel zárult.

Sándor Veronika

A szépsi református gyülekezet a Szepsi Laczkó Máté gyülekezeti napok zárónapján, november 5-én adott hálát felújított orgonájáért a templomban szervezett hálaadó istentiszteleten. Az orgonát, bemutatva annak minden hangszínét **Süll Kinga** egyházzenei igazgató szolgáltatta meg.

Az egybegyűlteket a gyülekezet lelkipásztora, **Molnár Árpád** köszöntötte a *Zsolt 105* verseivel. Az igehirdetés szolgálatát az Abaúj-tornai egyházmegye lelkési főjegyzője, **Varga Zoltán** végezte a *Mt 5,1-12* alapján. Az Istennel való közösség megélésében van az élet és a boldogság, Vele találkozáva a boldog sereg tagjaként élünk és éneklünk – hirdette.

Süll Kinga mind az énekeskönyvi énekek előjátéka, mind a J. S. Bach, Johann Pachelbel, Domenico Zipoli művek előadása közben bemutatta a Ján Tuček által a csehországi Kutná

Horában készített hangszerben rejlő nagyszerű lehetőségeket. A gyülekezet énekét a régi kántorok hagyományának megfelelően úgy kísérte, hogy a kísérettel az ének versszakának mondanivalóját bontotta ki. Molnár Árpád elmondta az orgona történetét és beszámolt a felújítás kihívásairól is. Egyben köszönetet mondott **František Vitéz** orgonarestaurátor, orgonajavító szakembernek, aki a nagyon rossz állapotú hangszerbe új életet lehelte. **Bodnár Noémi** egyházzenei munkatárs beszélt a kántori hivatás tartalmáról, sokrétűségéről, nehézségeiről.

Bárcsak az idők végéig kísérné ez a csodálatosan felújított hangszer a szépsi gyülekezet énekét, hirdetve, hogy Isten népe ajkáról nem némulhat el a dicséret!

–bn–

Lelkészeiktatás Kiskövesden

„Nem csak beszélni, hanem élni kell Jézus Krisztust” – hangsúlyozta szószékfoglaló igehirdetésében **Langschadl István** lelkipásztor, akit november 12-én iktattak be a kiskövesdi egyházközség lelkési állásába, ahol harminckilenc év után került sor ismét lelkeszeiktatásra.

Az ünnepi alkalomra zsúfolásig megtelt református templomban **Fazekas László** püspök az *1Kor 9,22* verse alapján hirdette az ígét. Beszédében Isten elsőbbségéről és tekintélyéről szólva kiemelte: a lelkipásztor Isten szolgája, iránta tartozik felelősséggel. Azonban Isten uralmát a gyülekezet előtt is világosá kell tennie. Az Istenhez való hűségéről, a lelkési szolgálatba-

ni kitartásról és annak nehézségeiről, valamint az igei vezetésre való odafigyelés fontosságáról szóló beiktatási szolgálatában **Kendi Csaba**, a zempléni egyházmegye esperese, bacskai lelkész. A lelkipásztornak (akár hallgatnak rá, akár nem) Isten igéjének hirdetése a kötelessége – mondta az esperes, majd ünnepélyes keretek között átadta a beiktatott lelkésznek a templom kulcsát

Gondolatok a kitelepítésről

Gyülekezeteinkben november vasárnapjain a kitelepítésre emlékeztünk. November 12-én Fegyverneken, november 19-én Hontfüzesgyarmaton, Nemesorosiban és Nagypeszeken.

Emlékezni kell, és beszélni kell a kitelepítésről, mert sokan nem tudnak róla. Nem tanították, s nem tanítanak róla. Akiket nem érintett, el sem tudják képzelni, mit jelentett és mit jelent egy közösség életében. Beszélni kell róla, mert csak így lehet

és az egyházközség pecsétjét. Ezt követően a gyülekezet ajándékként **Tóth Géza** gondnok és **Nemes Ruzsena**, a nőszövétségi elnöke egy lelkipásztori palástot helyezett a beiktatott lelkész vállára. Mint kiderült, Langschadl Istvánnak ez az első számára készült palást – korábbi palástját családi örökségként kapta.

„Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről” – idézte Pál apostol igehirdetésében Langschadl István, majd figyelmeztetett: az ajándékba kapott hitben pillanatnyi érzelmeink, változó lelkiállapotunk helyett a döntésnek, az elhatározásnak kell érvényesülnie. Jézus Krisztus megértette vele, hogy a felvett igében olvasható *közöttetek* kifejezés számára a kiskövesdi gyülekezetet és a zempléni egyházmegyét jelenti. Jézus bennünk élve akar gyógyító hatással lenni közösségünk-re. Olyan ez, mint a nap sugara, amely a kormos üvegen is képes átsütni. Ilyen a hitben élt élet, amely nem jelent kényelmet és komfortot, hanem kereszthordozást. De nincs ennél jobb – vallott hitéről a lelkész.

Az igehirdetés után régi református szokás szerint a megjelent lelkészek – köztük a beiktatott lelkész „anyaggyülekezetének”, a füleki református gyülekezetnek a lelkipásztora, **Miklós István**, valamint a Kiskövesden született és onnan elszármazott lelkésztársak, **Fecsó Yvett, ifj. Hranó Mihály, Kassai Gyula, Lévai Attila** és **Sallai Tibor** – egy-egy igével köszöntötték és kértek áldást a szolgatársra. A köszöntések sorába tartozott még a kiskövesdi gyülekezet kórusának szolgálata is, amely attól vált igazán személyessé, hogy a kórusban helyet kapott a gyülekezet valamennyi korosztálya.

Az ünnepi istentisztelet Fazekas László püspök áldásmondásával, valamint a Himnusz eléneklésével zárult. A kiskövesdi gyülekezet ezt követően szeretetvendégségre várta a vendégeket.

–lm–

megérteni a barsi nép panaszát. Emlékezni kell, mert csak így érthetjük meg sanyarú helyzetünket – a fogyó gyülekezeteket, az üres, hatalmas templomokat, a lebontandó parókiákat és iskolákat, az ápolatlan sírokat, az olvashatatlan sírköveket és a kő nélküli sírhalmokat. Csak így érthetjük meg a magyar iskolák felszámolását, s a magyar szó fogyását. Emlékezni kell, hogy meglássuk, mire képes az ember, hogy milyen gonosszá tud lenni. Csak Isten tudja, hogy milyen hátsó-, bűnös szándék, (Folytatás a 15. oldalon)

(Befejezés a 14. oldalról)

önérdek, gyűlölet, irigység húzódozott meg egy-egy család kiválasztásánál és elhurcolásánál! Emlékezni kell, hogy megértjük, mennyire szüksége van az embernek a megváltó Jézus Krisztusra. Nélküle méltó a gonoszság határát nem ismerő ember az ítéletre.

Emlékezni kell, hogy mi is történt 1947 májusában, amikor itt kellett hagyni földet és a házat, amiért a Garam-menti ember sok-sok áldozatot hozott!

Hontfüzesgyarmatról több mint száz családot hurcoltak el, s helyükbe körülbelül kilencven család érkezett Magyarországról. Fegyvernekről kb. 80-90 embert vittek el, s hasonlóan sújtotta a kitelepítés Nemesoroszit és Nagypeszeket is. A régi kovácsoltvas kapuk, melyeket mára a rozsda emészt meg, a régi parasztházak, melyek lassan romhalmazzá válnak, a felújításra, vagy éppen lebontásra váró parókiák, az üres templomok, az elhagyott sírok – mind-mind egy más, egy jobb világról tesznek bizonyosságot.

Eltelt hetven esztendő. Mi történt a kitelepítettekkel? Ha ők nem is, de utódaik megtalálták helyüket az „új” földön. 2003-ban vendégségben járván náluk – azt láttuk, jó nekik. Felteszem a kérdést: ha ma lehetőség volna visszajönni, mint ahogy lehetősége lett erre Isten népének a babiloni fogságból, vajon visszajönnének-e az utódok? Jelent nekik még valamit a mi föl-

Adventi evangelizáció Jólészen

Az Úr Jézus eljövételére való várakozás jegyében gyűltünk össze a jólési kultúrházban december 7-e és 8-a közt. Évek óta együtt figyelünk az Úrra a pelsőci, a vígtelkei, a szalóci, a szilicei, a berzétei, a kőrösi, a jólési, a hosszúrési, a krasznahorkai, a rudnai, a csucsomi testvérekkel.

Nagy György mátészalkai lelkipásztor hirdette az igét az ingyen adott kegyelméről. Első este Jerikóban jártunk, a parázna Rácháb házában. Ő már hallott Istenről és hitt benne, befogadta és elrejtette a kémeket, Isten követeit. Érthetetlen kegyelemben részesül Isten részéről. A következő este a házasságtörő

Id. Erdélyi Pálra emlékeztek

2017. december 10-én az ógyallai templomban az örömteli, Krisztust váró adventi előkészületbe a fájó emlékezés szomorúsága is vegyült. Kerek húsz esztendő telt el azóta, hogy a drága hitvestársat, édesapát, két gyülekezetet, valamint a komáromi egyházmegyét pásztoroló esperes-lelkészt, id. Erdélyi Pált hazaszólította megváltó Ura.

A megemlékezésen a megboldogult esperes fia, Erdélyi Pál vágfarkasdi lelkipásztor hirdette az Igét. Bizonyosságot tett arról, hogy húsz éve mind a család, mind pedig a gyülekezet megtörve szembesült a tragikus eseménnyel, de megváltó Urunk azóta mindenkit gazdagon kárpótol, sőt drága ígéretei alapján a legáldottabb reménységgel biztat bennünket elköltözött szeretteink kapcsán. Az istentiszteleten egy vers is elhangzott **Fekcs Angelika** előadásában, majd pedig ifjabb Erdélyi Pál elevenítette fel édesapja életútját, szolgálati megbízatásait, és halát adott az Úrnak mindazért a lelki hagyatékért, szülői jó példá-

dünk, a vidékünk? És mi történt az itt maradtakkal? Talán valami hasonló, mint azokkal, akik Isten népe közül otthon maradtak a fogság ideje alatt. Lassan beadjuk a derekunkat, lassan feladjuk a hitünket, a kultúránkat, a nyelvünket, a szokásainkat. Lassan elveszünk.

Az itthon maradtok, vagy az elhurcoltak számára volt nagyobb megpróbáltatás a kitelepítés? Úgy gondolom, hetven éve az elhurcoltak számára, ma pedig az itt maradtak számára nehezebb. A múltat megváltoztatni nem lehet, s ha tehetünk is valamit, azt csak a megmaradásért és a jövőért tehetjük.

Hát mivel vigasztaljam népemet? Csak az új éggel és az új földdel, melyről Péter aspostol így szól – „*De új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyben igazság lakik*” (2Pt 3,13). Az igazságtalanság után jön az igazság, melyre kiéhezett nemzetünk. De új eget és új földet várunk, ahol „*az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga az Isten lesz velük, és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak*” (Jel 21,3–4).

Emlékeznünk kell, azt is tesszük. Magányosan, vagy közösségekben, koszorúkkal, virágokkal a kezünkben, vagy a szívünkben. Reménykedve, hogy van még jövő, van még itt jövő. Ha az Isten is úgy akarja.

Csernyik Magdolna

asszony történetéből is megtudhattuk, hogy Jézus nem úgy ítél, ahogy az emberek. Az est folyamán a mátészalkai gyülekezet gondnoka, **Alexa Imre** tett bizonyosságot az élete kapcsán Istenről.

A harmadik estén is a kegyelem teljes elfogadására buzdított az evangelizátor.

Mindhárom este sokat énekeltünk **André János** szilicei lelkipásztor és zenekarának a kíséretével. Üdvözölhattunk egy a berzétei gyülekezet vendégszeretét élvező sokgyermekes kárpátjai családot is. Könyvvásárral és szeretetvendégséggel értek véget az evangelizációs esték.

Mixtaj Johanna

ért, amit gyermekeként mind a mai napig szívében őriz. Az alkalom méltóságát a vágfarkasdi dalárda énekszámái is emelték.

Id. Erdélyi Pál 31 éven át volt az Ógyalla-bagotai gyülekezet megválasztott lelkipásztor, 1980-tól haláláig pedig a szentpéteri egyházközség adminisztrátora is. 1988-ban esperessé választották. Végtelen szeretettel ragaszkodott övéihez, gyülekezetéhez. Szolgálatait nagy lelkesedéssel, kiváló szónoki tehetséggel végezte. Nagy örömet lelte abban, hogy pásztorolt gyülekezetek templomait megjavíttathatta. Ógyallán gyülekezeti házat is építtetett, bár annak szépségében csupán egy hétig gyönyörködhetett.

Az istentisztelet végén **Erdélyi Flegel Tímea**, a megboldogult esperes ugyancsak lelkipásztor lánya köszönetet mondott mindazoknak, akiknek nemcsak ezen a kerek évfordulón, hanem minden esztendőben fontos édesapja emléke. Megköszönte továbbá a vágfarkasdiak szolgálatát, valamint a gyülekezetek és ismerősök koszorúit is, amelyek Erdélyi Pál sírjára kerültek a csallóközaranysói temető kertben. A megemlékezés a megboldogult szerettei, rokonai és volt egyháztagjai népes részvételével közös ebédrel fejeződött be.

–if–

Prágai istentisztelet. Október 22-én az ország több részéből érkeztek résztvevők a prágai magyar református gyülekezet istentiszteletére. Az alkalmon jelen volt Barkó Zoltán nagykaposi presbiter is, aki Nyisztor Bálint tervezőmérnök meghívására érkezett Prágába. A bajánházi születésű, Prágában élő mérnök volt a nagymihályi református templom tervezője.

Adventi fogadás. December 4-én Fazekas László püspök Magyarország köztársasági elnöke, Áder János meghívására a budapesti Sándor-palotában részt vett az elszakított területeken élő történelmi egyházak képviselői számára szervezett adventi találkozón. Az együttléten a köztársasági elnökön kívül részt vett Orbán Viktor miniszterelnök, Kövér László, a Parlament elnöke, Semjén Zsolt miniszterelnök helyettes, Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások minisztere és Potápi Árpád, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikáért felelős államtitkára.

Emlékelem átadó. December 6-án, az eperjesi egyetem megalakulásának 20. évfordulója alkalmából az eperjesi Jonás Záborský Színházban ünnepi ülésre került sor, melynek keretében a társadalmi, politikai és egyházi élet képviselőinek és az egyetemmel barátságot ápoló bel- és külföldi egyetemek képviselőinek, Magyarország kassai főkonzuljának és az egyetem dékánjainak adott át emlékérmeket Kónya Péter, az egyetem rektora. Az emlékérmeket az egyházunk és az egyetem közötti jó együttműködésért egyházunk püspöke, Fazekas László is átvehette.

Cigánymisszió. December 11-én a HEKS svájci segélyszervezet képviseletében Angela Elmiger, a HEKS kelet-európai koordinátora tanácskozást folytatott Fazekas László püspökkel, Géresi Róbert püspök-helyetessel, Tóth Zsuzsannával, egyházunk cigánymissziójának koordinátorával, a projektben résztvevő gyülekezetek és a cigánycsoportok képviselőivel. A megbeszélés té-

máját a három éve indított svájci támogatási projekt lezárása és a továbblépés meghatározása volt.

Hanuka. Fazekas László püspök december 13-án részt vett Pozsonyban az izraeli nagykövetség szervezésében megtartott hanukán.

Alapkövetél. December 17-én Komáromban, a gyülekezet által megvásárolt építkezési területen a Magyarország Kormányának támogatásával építendő óvoda és bölcsőde alapkövetélésre került sor. Az alkalom szimbolikusan a Szlovákiai Református Keresztény Egyház óvodaprojektjének az elindításául is szolgált. Az alkalmon egyházunk Zsinati Elnökségének képviselői mellett a politikai és társadalmi élet több képviselője is megjelent. Ott volt többek között Menyhart József, az MKP elnöke, Kiss Beáta az MKP alelnöke, Bu-

Vizsgaidőpontok

Az idei I. lelkészképzésítő vizsga 2018. szeptember 7-én 9 órai kezdettel, a II. lelkészképzésítő vizsga ugyancsak 2018. szeptember 7-én, de 14 órai kezdettel lesz megtartva Komáromban a Püspöki Hivatalban.

A vizsgára 2018. január 31-ig lehet jelentkezni az alábbi címen: Zsinati Iroda Fő tér 23., 979 01 Rimaszombat.

Nyílt nap a Selye János Egyetemen

A komáromi Selye János Egyetem 2018. február 14-én nyílt napot tart. A látogatók részletes és pontos tájékoztatást kapnak az egyetemen és a Református Teológiai Karon folyó tanulmányi programokról, szakokról, valamint a felvételi eljárással kapcsolatos tudnivalókról. A Dékáni Hivatal és a Tanulmányi Osztály munkatársai, illetve az egyes tanszékek vezetői, oktatói mutatják be a kar működését és oktatási kínálatát, valamint válaszolnak minden kérdésre.

Búcsú a gyülekezettől Farnadon

Tizennyolc Farnadon töltött szolgálati év után nyugdíjba vonult Kiss Pálné tiszteletes asszony. A gyülekezet ünnepséget szervezett nyugdíjba vonulása alkalmából, ezzel köszönve meg fáradságos, kitartó, áldozatos munkáját. Az ünnepség szeptember 24-én délelőtt az istentisztelettel vette kezdetét a helyi református templomban. Különleges vasárnap volt, hiszen a hosszú idő óta ismert, szeretett tiszteletes asszony hivatalosan utoljára prédikált.

Az istentisztelet végén a gyülekezet az ároni áldással búcsúzott, volt tanítványai nevében **Berek Zsombor** köszöntötte a tiszteletes asszonyt, aki teljes odaadással foglalkozott a gyermekeinkkel is. Megköszön-

ték tevékenységét, a presbitérium nevében **Papp Etelka** gondnoknő, valamint **Csomor Vlasta** polgármester, továbbá a korábbi szolgálati hely, a nagyölvedi és zselízi gyülekezet képviselői. Végül a presbitérium egyik tagja, **Henzel Rozália** szavalata csalt könnyeket mind a tiszteletes asszony, mind a gyülekezet tagjainak szemébe. Az ünnepség **Nagy Ella** imádságával zárult, majd kezdetét vette a szeretetvendégség.

Ezúton szeretné a gyülekezet még egyszer megköszönni az elmúlt évek odaadó munkáját, és szeretne boldog, békés, Istentől megáldott nyugdíjas éveket kívánni!

Virág Erzsébet

gár Béla, a Szlovák Parlament alelnöke, Vörös Péter parlamenti képviselő, Stubendek László, Komárom polgármestere is. Magyarországáról Grezsa István kormánybiztos és Pathó Marianna, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának osztályvezetője tisztelte meg az alkalmat jelenlétével.

Karácsonyi együttlé. December 19-én Pozsonyban az Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálat Központjában Marian Bodoló tábori püspök meghívására Fazekas László adventi találkozón vett részt.

Reformáció 500. Fazekas László püspök és Sasák Attila püspöki titkár december 19-én ott voltak Budapesten a Zeneművészeti Akadémián a Reformáció 500 emlékévként záróhangversenyén.

A Pátria rádió református műsorai:

Január 14-én a Világosság 9.00 órákor kezdődő műsorában Bognár Judit kamocsai beosztott lelképásztor a Samáriában Krisztust hirdető Fülöpről szól ígéhirdetésében.

Január 28-án a Világosság 9.00 órákor kezdődő műsorában Bothné Bereczky Ágota csilizradványi lelképásztor az etióp kincstárnok megtérésének történetét hozza közelebb a hallgatókhoz.

Február 11-én a Világosságban Szabóné Köblös Valéria nagymegyeri lelképásztor Saul megtérésével kapcsolatos gondolatait adja közre.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a református lelkész hivatalkokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:
930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09